
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

GERENDÁS Község Önkormányzata

GERENDÁS, 2018-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	24
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	31
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	35
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	39
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	42
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	43
1. A HEP IT részletei	44
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	44
A beavatkozások megvalósítói	45
Jövőképünk	46
Az intézkedési területek részletes kifejtése	47
3. Megvalósítás	67
A megvalósítás előkészítése	67
A megvalósítás folyamata	67
Monitoring és visszacsatolás	68
Nyilvánosság	68
Érvényesülés, módosítás	70
1.számú melléklet	72

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Gerendás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Gerendás község a Dél-alföldi régióban, Békés megyében található, a Békéscsabai Járáshoz tartozó kisközség. 3.429 hektáros területén 1270 fős lakosság él. Felszínét az egykori Ős-Maros alakította. Szomszédos települések északról Csorvás, délről Csanádapáca és Pusztaföldvár, keletről Újkígyós és Csabasabadi, nyugatról Orosháza.

Gerendás adottságai: kiemelkedően jó minőségű termőföld, a Maros-hordalékkúp felszín alatti ivóvízbázisa fölötti elhelyezkedés; a település nagysága, jelen helyzete, hagyományokkal rendelkező magas szintű agrárkultúrája: meghatározóan mezőgazdasági kistelepülés, valamint története, amely végig a földműveléshez kötődik, indokolja, hogy a település jövőjében az agrárágazatnak továbbra is meghatározó szerepe legyen.

E terület benépesedése az újkőkor idején, a Krisztus előtti 6. évezredben történt meg. Ekkor népesült be Orosháza és környéke, azonban gerendási megjelenésükről nincs tudomásunk. Békés vármegye túlnyomó része a 11. század második felében királyi, ill. a dukátoshoz tartozó hercegi birtokká lett. A 12. század folyamán és a 13. század első felében jelentős változások következtek a vidék gazdasági és társadalmi életében, folytatódik a királyi birtok apadásának folyamata. Az adományozások következtében a földek egy része az egyház kezére jutott, ez az az időszak, amikor vidékünk számos apró faluval népesült be. A 13. század második felében a tatárjárás pusztításainak nyomán hatalmas területek váltak lakatlanná, ezekre a területekre IV. Béla majd IV. László királyok kunokat telepítettek, megerősödött az Ábrahámffy - család hatalma, kerülhetett birtokukba Gerendás és környéke is. 1403-ban Zsigmond király Maróthy János macsói bánnak adományozta a gyulai uradalmat, egy év múlva újabb birtok adományhoz jutottak. A két szomszéd között hamarosan kiéleződött a helyzet birtokok körül. Innen származik a falu első írásos okmánya 1418-ból: ez egy oklevél, melyben Maróthy János Gerendás délkeleti részét követeli magáénak. Zsigmond király Maróthy János javára döntött, mert az Ábrahámffyak nem tudták igazolni adománylevellel tulajdonjogaikat. Így Gerendás két részre szakadt, délkeleti része a Maróthyakhoz tartozott és Zaránd megyéhez, míg a falu nagyobbik része Ábrahámffy birtokként Békés megyében maradt Ógerendás néven. A két birtokos család vetélkedése egészen a Maróthyak 1476-ban bekövetkezett kihalásáig folyt, akkor a tulajdonjog visszaszállt a királyra, Hunyadi Mátyásra. Mátyás király a birtokot fiára, Corvin János hercegnek adományozta, halála után özvegye kezelésébe került, aki Brandenburgi György örgróffal kötött házassága, majd röviddel utána bekövetkezett halála után került a birtok tulajdonosi körébe. Innentől e két család között folyt a birtokvita. Majd a törökvész idején kiderült, hogy ők is igényt tartanak a területre. Ennek érdekében a Körös és Maros közé zárt vidéket a béke ürügyén hirtelen elpusztították, így az egész tartományt Békéssel együtt kegyetlenül feldúlták. A középkori Gerendásnak ez az utolsó nyoma. Hogy mikor néptelenedett el a falu végleg, azt nem tudjuk.

1731-ben még kivehetők a falu nyomai, de két évvel később már egyházának az alapköveit sem találták. Az 1728-1731 között végzett megyei összeírás tanúsága szerint az egykori Gerendás földje a csabai határ része lett. 1845-ben a gerendási földek konkrét tulajdonjogát Apponyi György és Apponyi Gyula szerzik meg, majd Apponyi Albert alakította a mai Gerendás arculatát. A nagybirtokon nagy gazdasági élet folyt, állattartást és növénytermesztést egyaránt végeztek, ezzel együtt a társadalmi élet is mozgalmas lett. A birtokon megtelepedő cselédség egyre nagyobb számban vett részt a gazdálkodásban.

A mai önálló község első alakuló közgyűlése néhány évvel az az I. világháború után 1924. február 15-én volt, és az elmúlt évtizedek során megőrizte nevét és önállóságát. Ma is gyakran emlegetik Apponyi-Gerendásként. A község címere jelképezi a Csicsely-tavat, valamint hogy a falu lakossága gabonatermesztésből, és dohánytermesztésből élt. Napjainkban inkább csak a gabona- és a zöldségtermesztés jelentős, a dohánytermesztés volumene már nem számottevő.

A II. világháború után a lakosság eleinte majorságokban, külterületen tanyákban élt, majd kialakult a mai falu központja, egyre többen építkeztek a faluközpont köré, megépítették a falut Csorvással összekötő betonutat, és az 1960-as évekre közel 2 000 lakosú nagyközséggé fejlődött. Mára azonban a lakónépesség száma egyre csökken, jellemző a fiatalok számának csökkenése, a lakosság elöregedése és a természetes szaporulat csökkenése. Az öregedési index 2017-ben 233,81%, kiemelkedően magas volt. A belföldi vándorlások adatai is azt mutatják, hogy a vizsgált időszakban (2013-2017) az elvándorlók száma magasabb a letelepedőknél. Szintén a lakónépesség számának csökkenéséhez vezet az élve születések- és halálozások számának összevetése is, amely 2013 óta folyamatosan negatív tartományban van.

Fenti kimutatások mutatják a lakosság összetételének alakulását, illetve a település öregedési indexét, amely tükrözi az idősödő lakosság arányát.

Egyéni vállalkozó viszonylag kevés van. Kereskedelmi tevékenységet 10 vállalkozó végez, ebből vendéglátással 3 foglalkozik, azonban a faluban nincsen ételkiszolgálással foglalkozó vállalkozás. Egy zöldségkereskedés, egy pékség, három élelmiszer jellegű bolt, valamint 1 gazdabolt. Községünk előnyére írható, hogy gyógyszertár működik, időseknek, a betegeknek nem kell a szomszédos városba utazniuk gyógyszerért.

A községben található intézmények a következők:

- Óvoda-, általános iskola, melyek az egyház fenntartásában működnek,
- háziorvosi ellátás,
- védőnői szolgálat,
- fogorvosi ellátás,
- gyógyszertár,
- művelődési ház
- gyermekjóléti – és családsegítő szolgálat, mely társulás keretében működik,
- idősek nappali ellátása, mely egyházi együttműködéssel működik,,
- idősek szociális otthona, mely egyházi fenntartású,
- strandfürdő, melyet 100 %-ban önkormányzati tulajdonú kft. működtet.
- községi könyvtár

A vallásos elhivatottságú gerendási lakosok jellemzően katolikusok, szép számban jelen van az evangélikus vallás is, mindkét egyház fenntartja monumentális templomát.

Lakónépesség, állandó népesség alakulása:

Gerendás község állandó lakossága 2017. január 1-jén (a Statisztikai Hivatal adatai alapján) 1270 fő, melyből a férfiak száma: 611 fő, a nők száma: 659 fő volt.

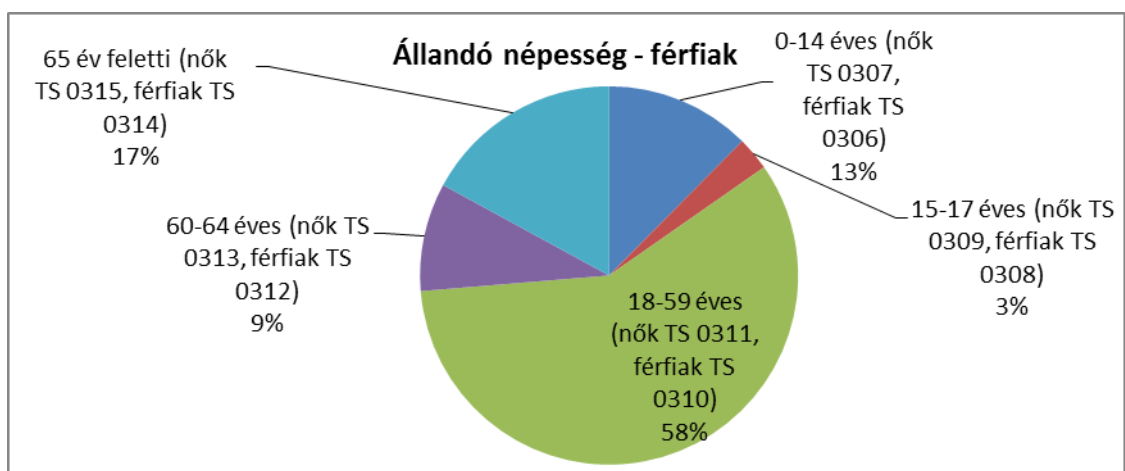
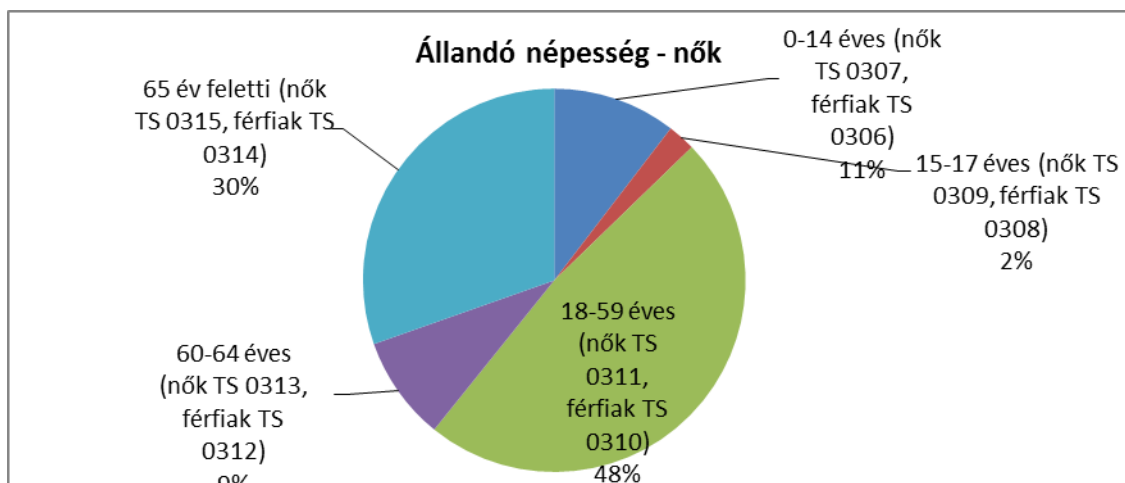

A fenti diagramból megállapítható, hogy Gerendás község lakónépessége (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők száma) folyamatosan csökken , 2013 és 2016 között összesen 60 fővel. A település nagyságához viszonyítva 5 év távlatában magas ez az érték

Állandó népesség

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	681	627	1 308	52,06%	47,94%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			32	2,45%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	71	78	149	5,43%	5,96%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	16	18	34	1,22%	1,38%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	327	366	693	25,00%	27,98%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	60	58	118	4,59%	4,43%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	207	107	314	15,83%	8,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

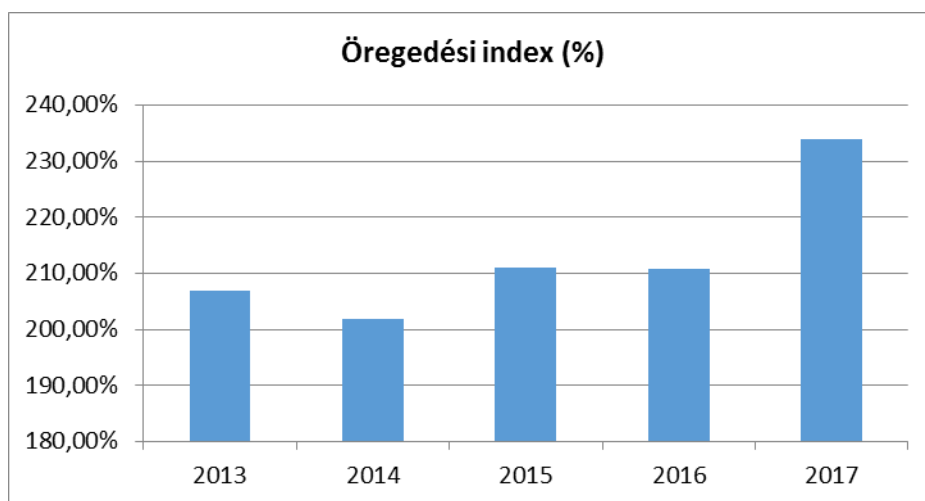

A táblázat, illetve a kördiagramok a 2016. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály tekintetében nem számottevő, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	327	158	206,96%
2014	323	160	201,88%
2015	323	153	211,11%
2016	314	149	210,74%
2017	325	139	233,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index település közeljövőjének fontos statisztikai jellemzője.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

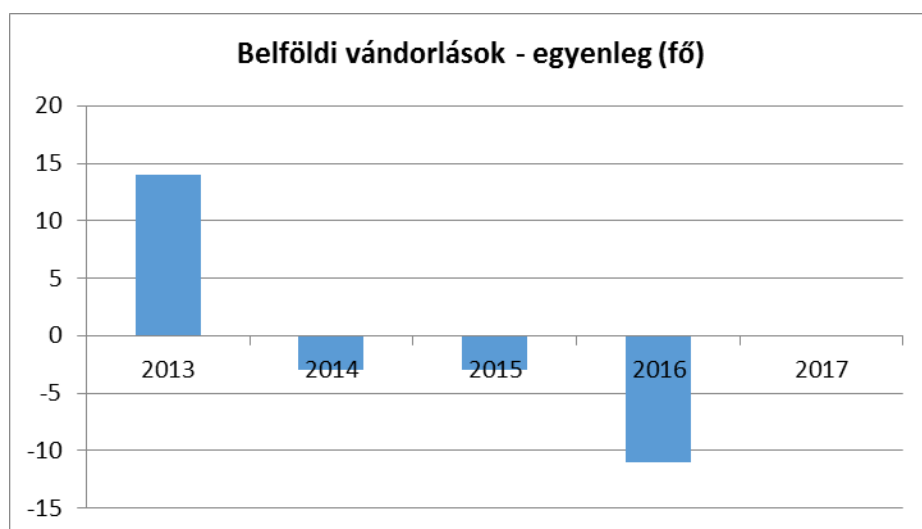
Amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet.

Esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a 0-14 évesek aránya csökken, a lakosság előregedése tapasztalható.

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	50	36	14	10,2
2014	32	35	-3	-2,22
2015	30	33	-3	-2,25
2016	23	34	-11	-8,41
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakónépesség csökkenésében szerepet játszik az elvándorlás is. Míg 2013-ban pozitív az elvándorlások egyenlege, az azt követő években már ellenkező irány figyelhető meg. Ez a folyamat 2016-ra tovább erősödött.

Értékeink, küldetésünk

A település infrastruktúrája: teljes körűnek mondható a víz, a gáz és a villanyáram ellátottság. A kiépített távközlési hálózat (kábeltevé, telefon, internet) kielégíti a kor igényeit. A belterületi utak mind szilárd burkolatú, nincs egyetlen utca sem szilárd útburkolat nélkül. Hiányosság, hogy eddig nem sikerült kiépíteni a csatornahálózatot. Községünknek különösen szép ökológiai értéke a hársfasor, melynek fái mintegy alagutat képezve ölelkeznek össze a falun átvezető út felett. A községre jellemző a sok kerékpáros közlekedő, a legforgalmasabb útszakasz mellett megépült a kerékpárút 3 km-es szakasza, mely védi az ott közlekedőket az egyre sokasodó gépjárműforgalom elől.

Az esélyegyenlőség megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen a jó minőségű szolgáltatások igénybevételére, előtérbe helyezi az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek felkarolását, előnyben részesítést az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy anyagi helyzete. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei: szabályozás, támogatás, a programok és jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Községünk lakóinak társadalmi, szociális érzékenysége magas, mely az összefogásban mutatja meg értékét. Jelentős számú és aktivitású civil szervezet is működik, melyek bevonhatók a céljaink megvalósítás során, tevékenységük széles körű, ezek a következők:

- „Együtt Gerendásért” Közhasznú Kulturális Egyesület
- Gerendási Polgárőr Egyesület
- Csicsely - tó Gerendás Közhasznú Sport- Horgász Egyesület
- Gerendási Nyugdíjas Egyesület
- Gerendási Szlovákok Egyesülete

Községünkben Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat működik. Megőrzi, ápolják a szlovákság anyanyelvét, hagyományaikat. Tevékenységükkel színesítik a település kulturális életét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy a település minden lakosának esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Gerendás település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az iskola, óvoda – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

- *Az önkormányzat alapvető célja, hogy Gerendás olyan település legyen, ahol érvényesül az az alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetett és közvetlen diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.*

A cél olyan intézkedések megfogalmazása amelyek:

- *szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,*
- *biztosítják a hátrányok megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,*
- *kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,*
- *támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.*

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

A helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

Tartalmazza a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt, a helyi együttműködési rendszer bemutatását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Gerendás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2/2018. (II.27) számon fogadta el a helyi szociális ellátásokról megalkotott rendeletét. Célja az volt, hogy megállapítsa a szociális rászorultságtól függő ellátások szabályait, különösen a pénzbeli, természetbeni ellátások, valamint az egyes személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, igénybevételeinek szabályait.

Ezek a következők: rendkívüli települési támogatás, lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás, gyógyszer-kiadások támogatása, temetési költségek támogatása, gyermekszületési támogatás, óvoda- és iskolakezdési támogatás, 65 év felettiek karácsonyi támogatása.

Az Szt. 57. § (1) bekezdése értelmében a képviselő-testület a szociálisan rászorultak részére következő szociális alapszolgáltatásokat biztosítja: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítési és gyermekjóléti szolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás.

Ezeket a szolgáltatásokat az alábbi szervezetek útján biztosítja az önkormányzat:

a, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül az étkeztetés és a házi segítségnyújtás alapszolgáltatásokat a Békéscsabai Községi Misszióval,

b, a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátását a Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében biztosítja.

c, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az Orosházi Kistérség Többcélú Társulás útján,

d, a nappali ellátás Idősek Klubja alapszolgáltatást a Gerendási Római Katolikus Egyházközséggel látja el.

A törvényi előírásokon túl a rendelet célja az volt, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely a lakosság számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- A község településfejlesztési koncepciója (2005.március) a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza az 1997.évi LXXVIII. tv. alapján.

Célja:

- a lakosság életfeltételeinek javítása, testi, lelki és szellemi fejlődésének biztosítása, ezzel a népesség megtartása, növelése
- az ellátást szolgáló intézmények fenntartása, bővítése
- az infrastruktúra fejlesztése,
- a települési arculat megőrzése,
- minőségi fejlesztése, a hagyományok, helyi értékek megőrzése, a lakosság identitástudatának megtartása, megerősítése,
- a környezet természeti és épített értékeinek megőrzése, védelme, a környezeti kultúra harmonikus továbbfejlesztése

- Költségvetési rendelet-tervezet: az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24.§. értelmében a jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.
- Településrendezési terv az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6.§-a alapján a települési önkormányzat a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- Gazdasági program: a helyi önkormányzatokról szóló 2011.évi CLXXXIX: törvény 116. §-a alapján a képviselő-testület hosszú távú elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős. A programba foglaltakat minden választás után felül kell vizsgálni, ki kell egészíteni.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A környékbeli települések, köztük Gerendás részvételével 2002-ben jött létre az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása, mely szabad elhatározásból, a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján működik a települési önkormányzati feladatok hatékonyabb és célszerűbb megoldása érdekében. Ennek keretében községünkben is működik a gyermekjóléti szolgálat, mely nem csak a gyermekek érdekeit védi, hanem programokat, kirándulásokat szervez. Azonos szempontok figyelembevételével az idősök nappali ellátása, az idősgondozás a Közösség Misszió keretén belül történik, úgymint házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, támogató szolgáltatás, nappali ellátás.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (V.5.) EMMI rendelet 1.sz. melléklete tartalmazza.

A helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásból gyűjtötték össze. Felhasználtuk az intézményi beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, melyeknél sem a TEIR-ben, sem helyi adatforrásból nyilvántartással nem rendelkezünk ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többet között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira-, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. (A tartós szegénység csökkenésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.)

Mélyszegénységben élő az a személy, aki tartósan a létminimum szintje alatt és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, amelynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. (Cserti-Csapó-Orsós).

A településen élő roma és szlovák származásúak számának és arányának meghatározásához a valóságot pontosan tükröző adatok állnak rendelkezésre. Gerendás településen a 2011.évi népszámlálás alkalmával 0 fő vallotta magát romának, szlovák nemzetiségűnek 5 fő.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4.§-a és a Cst. 4.§-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik. Gerendáson tapasztalataink szerint az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, a munkaerő piacra jutásuk fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák. Tapasztalat szerint a családok anyagi és szociális problémái súlyosbodtak, ezek miatt higiéniai helyzetük romlik. Jelentős az östermelői tevékenység, mint jövedelem kiegészítés.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

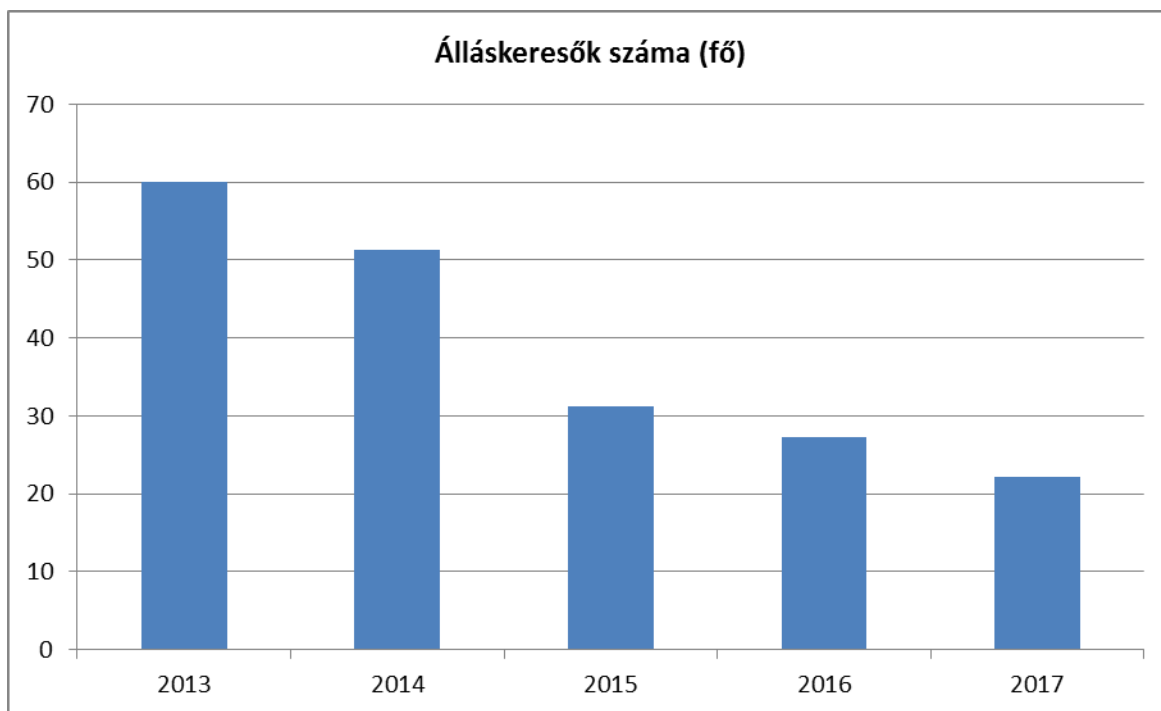
Napjainkban a legégetőbb szociális, sőt társadalmi probléma a tartós munkanélküliség. Ma már a településen kevés olyan család van, akit közvetlenül vagy közvetve ne érintett volna meg. A községre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek

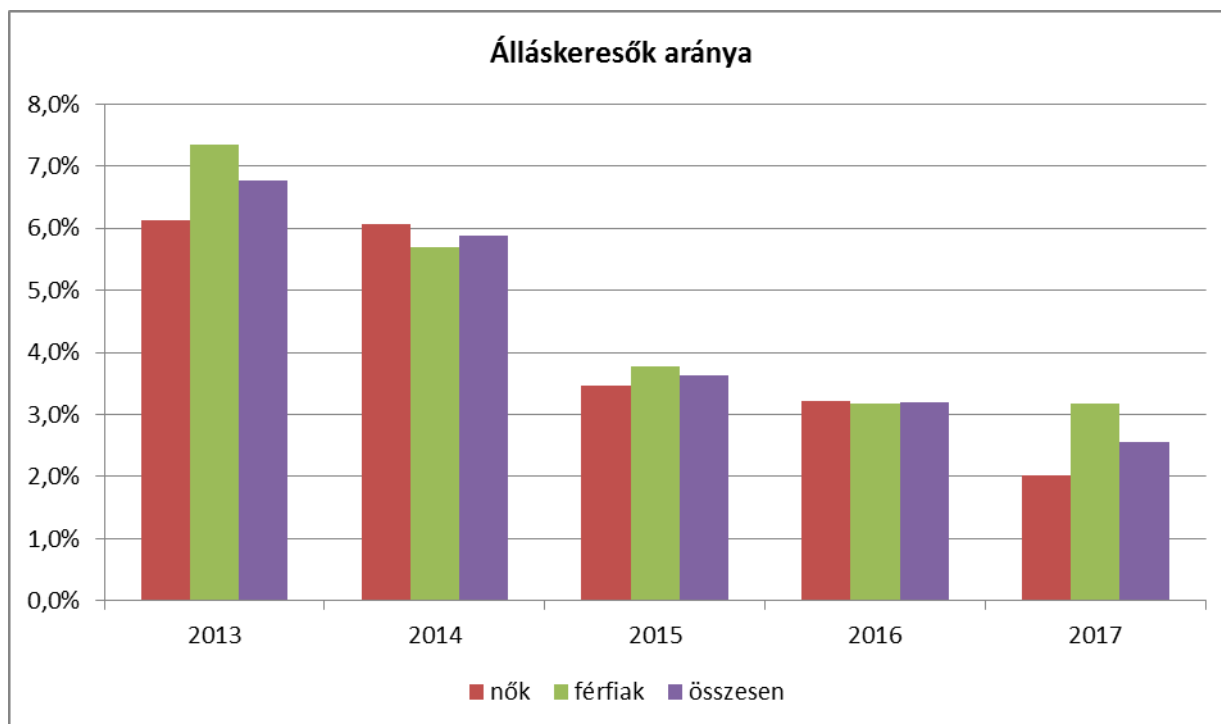
változásainak bemutatásával nemek szerinti bontásban. Jellemző, hogy az aktív korú, munkahellyel rendelkező lakosság nagy része ingázik.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Gerendás községben a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakul:

- 2013-ban a regisztrált állás keresők száma 60 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 6,8%-a, ezen belül a nemek aránya: 26 fő nő, (az állás keresők 43,3%-a), 34 fő férfi (az állás keresők 56,7%-a)
- 2014-ben a regisztrált állás keresők száma 51 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 5,9 %-a, Megoszlása nemek között: állás kereső nők száma 25 fő nő (az állás keresők 49%-a), 26 fő férfi (az állás keresők 51%-a)
- 2015-ben a regisztrált állás keresők száma 31 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 3,6 %-a Megoszlása a nemek között: állás kereső nők száma 14 fő, (állás keresők 45,2%-a), férfi 17 fő (állás keresők 54,8 %-a)
- 2016-ban a regisztrált állás keresők száma 27 fő, a munkavállalási korú lakosság 3,2 %-a Megoszlása nemek között: állás kereső nők száma 13 fő (az állás keresők 48,1%-a), állás kereső férfiak száma 14 fő (állás keresők 51,9%-a)

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Iskolai végzettség tekintetében 2013-ban 0,8 % volt a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkező, addig 2016-ban ez az arány 0,9%-ot mutat, számuk 1 fő, ebből munkanélküli 1 fő.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek. Pozitív irányba változott a 20 éves és fiatalabb személyek foglalkoztatása, mely 2008. évi 13 főről 2017-re 1 főre csökkent, bár ez főként arra utal, hogy ez a korosztály még a továbbtanulás mellett dönt, nem az elhelyezkedés mellett. A nyilvántartott álláskeresők körében a tartós munkanélküliek aránya pozitívan változott 2013-hoz képest. Míg 2013-ban 60 fő regisztrált munkanélküliből 16 fő tartósan munkanélküli, 2017-ben 30 fő regisztrált munkanélküliből 5 fő a tartós munkanélküli. A vizsgált 5 év alatt felére csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, a tartós munkanélküliek aránya 10%-al csökkent.

2011. szeptember 1-én léptett hatályba a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011.évi CVI. törvény, amely létrehozta közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését önkormányzatunknál a polgármester látta el. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat egy fő pénzügyi munkatárs végezte. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a polgármester utasításának megfelelően a munkavezetők foglalkoztak. 2013-ban 61 főt foglalkoztatunk a START- munkaprogram keretén belül közfoglalkoztatási jogviszonyban, jelenleg ezen foglalkoztatott személyek száma 20 alá csökkent.

Községünk a Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége 5600 Békéscsaba, Árpád sor 2/6. sz alatt fogadja az álláskeresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. Az ügyfélfogadáson megjelenő ügyfelek száma naponta 150-200 fő. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskeresői-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség.

Munkánk során tapasztaljuk, hogy álláskeresőink hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a foglalkoztatóknál történő felvételre jelentkezéskor, mivel a legtöbb munkáltató nem tudja felvállalni vagy nem akarja téríteni a munkába járás költségeit. Problémaként merül fel Gerendás község közlekedési szempontból hátrányos helyzete, mert bár nem zsákfalú, mind Csorvás mind Újkígyós felől megközelíthető, azonban buszjáratok csak Csorváson át közlekednek Orosháza és Békéscsaba irányába

is, Újkígyós és Csanádapáca, ill. az azokon túli területek teljesen megközelíthetetlenek, ill. csak többszöri átszállással megközelíthetők. Gerendáson vasútközlekedés nincs kiépítve.

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	átlagos utazási idő kerékpárral
Legközelebbi centrum	30	10	50	0	0	90
Megye-székhely	30	10	50	0	0	90
Főváros	200	0	180	0	0	-

c) Közfoglalkoztatás:

Közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint az egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény 2011. év szeptemberében lépett hatályba. Önkormányzatunk 2013-ban 61 fő munkanélkülit foglalkoztat közfoglalkoztatottként, ezzel helyi szinten a legnagyobb munkáltató volt. A közfoglalkoztatottak irányítását a polgármester végzi.

d) foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Községünk munkanélküli lakosainak jelentős problémát okoz az, hogy csak Csorvás irányába van buszközlekedés, Gerendáson vasúti közlekedés nincs. Így csak Csorváson át juthatunk el Orosházára vagy Békéscsabára, és onnan esetleg Gyulára. Pedig a többszöri átszállás időbeli és értékbeli veszteséget okoz. Gerendás nem zsáktelepülés, forgalmi útvonal köti össze Újkígyóssal is, illetve Csanádapáccal is, azonban errefelé semmilyen buszjárat nincsen. Ennek megszervezése jelentősen lerövidítené az utazási időt mind az iskolák irányába a diákoknak, mind a munkavállalók esélyeit is növelné a munkába járás biztonságosabbá tételével.

A mélyszegénységben élőknek nincsenek meg a feltételei vállalkozás indításához, így jellemzően a mezőgazdasági idénymunkák idejére korlátozódik a foglalkoztatás.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen:

A Békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tájékoztatása alapján az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyíti program keretében 2018. évben. A GINOP 5.2.1-14 Ifjúsági Garancia Rendszer és a GINOP 5.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra” elnevezésű programok keretében biztosít lehetőséget regisztrált álláskereső számára, támogatott képzések elvégzésére. A programok célja, hogy az álláskereső nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

Ilyen többek között:

a Tisztítás-technológia szakmunkás képzés, valamint Targoncavezető képzés

További képzések, amelyek békéscsabai helyszíneken indulnak:

szakképesítéssel rendelkezőknek nyelvi képzések. Angol nyelvből alap-, közép- és felsőfokú nyelvvizsga felkészítő képzések, német nyelvből alap- és középszintű nyelvi képzések indulnak.

támogatott formában gépjárművezetői képesítések, „C+E+Tehergépkocsi” vezetői alapképesítés és „D” kategória+autóbuszvezetői alapképesítés.

Asztalos, Elektronikai műszerész, Épület- és szerkezetlakatos, Fegyveres biztonsági őr, Gyermekek és ifjúsági felügyelő, Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző, Nyomdaipari technikus, Pék, Pénzügyi-, számviteli ügyintéző, Raktáros, Személy- és vagyonőr, Vállalkozási és bérügyintéző, Villanszerelő.

Az álláskereső a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskereső, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése. A képzés elvégzését követően az ügyfeleknek lehetősége nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra.

Pályakezdő fiatalok körében az elhelyezkedés potenciális kérdés, a fiatal egész jövőjét, sorsát befolyásoló tényező, meghatározó későbbi családalapításában is.

Településünkön évről-évre csökkenő tendenciát mutat a gyermekszületések száma, ennek következtében az iskolát befejező, a munkaerőpiacra kerülő fiatalok száma is egyre kevesebb. Jellemző, hogy az iskola befejezését követően a fiatalok egy része nem jön vissza a településre, ott telepednek le ahol munkát találnak maguknak. A helyben gyűjtött információk alapján jelenleg településünkön nincs olyan fiatal személy, aki pályakezdőként munkát keres.

f) képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférés:

A viszonylag kevés létszám miatt a helyben történő képzés, ill. továbbképzés nem lehetséges, de a Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjában van erre lehetőség. Jelenleg azok a fiatalok, akik szeretnének részt venni a Munkaügyi Központ által szervezett képzéseken jelentkezést követően szinte valamennyien felvételt nyernek. Az már persze más kérdés, hogy ezen fiatalok közül hányan tesznek sikeres vizsgát.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása:

Községünkben roma származásúnak nem vallja senki magát, azonban mélyszegénységben élő és tartós munkanélküliek foglalkoztatását közfoglalkoztatás keretében végzi az önkormányzat, az általuk elvégzett munka önkormányzati feladatok elvégzésére irányul.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén:

Erre vonatkozó adat nincs, de a foglalkoztatási diszkrimináció jelen van a munkahelyi felvételnél elsősorban, másodsorban az elbocsátásoknál, különösen nők, kisgyermekes családanyák, vidéki munkavállalóknál. Mindezekhez az iskolai végzettséggel, a vidéki státusszal, az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció is hozzájárul.

A visszaszorítás szempontjából fontos lenne a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, tájékoztató kampányok, társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

Szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal – az e törvényben meghatározott feltételek szerint: időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, a 41. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat, a 43. § szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: kiemelt ápolási díj), a 43/A. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: emelt összegű ápolási díj) állapíthat meg.

A település képviselő-testülete – az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint – települési támogatást nyújthat.

Mind a Járási Hivatal, mind a települési önkormányzat által megállapítható ellátások szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások.

A jogosultságot megállapító szerv

- az időskorúak járadékára, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra és az ápolási díjra (a továbbiakban együtt: havi rendszeres szociális ellátás) való jogosultság feltételeinek fennállását kétféleképpen,

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente legalább egyszer felülvizsgálja, és ha a felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább folyósítja.

Ha az öregségi nyugdíj legkisebb összege változik, a havi rendszeres szociális ellátás összegét, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot a változás időpontjától számított három hónapon belül felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során az emelt összegű rendszeres pénzellátást, a családi pótlékot és az árvaellátást kell figyelembe venni. Ha az ellátás összege a felülvizsgálat eredményeként

- emelkedett, akkor az új összeget az öregségi nyugdíj legkisebb összege emelkedésének időpontjára visszamenőlegesen,

- csökkent, akkor az új összeget az öregségi nyugdíj legkisebb összege emelkedésének időpontját követő harmadik hónap első napjától kell folyósítani.

Az (5) bekezdésben foglaltakat az ápolási díj alapösszegének, az időskorúak járadéka havi összegeinek, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatás törvényben meghatározott összegének változása esetén megfelelően alkalmazni kell.

A havi rendszeres szociális ellátás összegét, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság jövedelmi feltételének fennállását felül kell vizsgálni, ha az ellátás megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben tartós változás történt, vagy az ellátás megállapításánál figyelembe vett, egy háztartásban élő családtagok létszáma megváltozott.

Tartós jövedelemváltozásnak kell tekinteni

- az újonnan megállapított, illetve megszüntetett rendszeres pénzellátást, továbbá családi pótlékot, árvaellátást, tartásdíjat,

- a keresőtevékenység alapjául szolgáló jogviszony létesítését, feltéve, hogy a jogviszony három egymást követő hónapban fennáll,

- a keresőtevékenység megszűnését,

- ha a jogosultság megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben az a)–c) ponton kívüli okból három egymást követő hónapban 10%-nál nagyobb mértékű változás következik be.

A felülvizsgálatot a rendszeres pénzellátásnak minősülő ellátások, a családi pótlék és az árvaellátás esetén a megállapított, illetve megszüntetett összegre, valamint az előbbiekre nem tartozó jövedelmek esetén a 10. § (2) és (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kell elvégezni.

Ha a havi rendszeres szociális ellátás összege a (6) bekezdés szerinti felülvizsgálat eredményeként

- emelkedett, akkor az új összeget az ellátásra való jogosultság feltételeiben bekövetkező változás bejelentésének, illetve a hivatalos tudomásszerzésnek az időpontjától,

- csökkent, akkor az új összeget az ellátásra való jogosultság feltételeiben bekövetkező változásra vonatkozó bejelentési kötelezettség határidejének lejártát, illetve a hivatalos tudomásszerzésnek az időpontját követő hónap első napjától kell folyósítani.

Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásra való jogosultság megszűnik, ha a jogosultság megállapításának alapjául szolgáló feltételek már nem állnak fenn.

A havi rendszeres szociális ellátásra vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság megszűnése esetén a jogosultat a megszűnés napja szerinti hónapra jutó ellátás teljes havi összege megilleti.

A (7) bekezdés b)–c) pontja alkalmazásában nem minősül keresőtevékenységnek az aktív korúak ellátására jogosult személy közfoglalkoztatásban való részvétele.

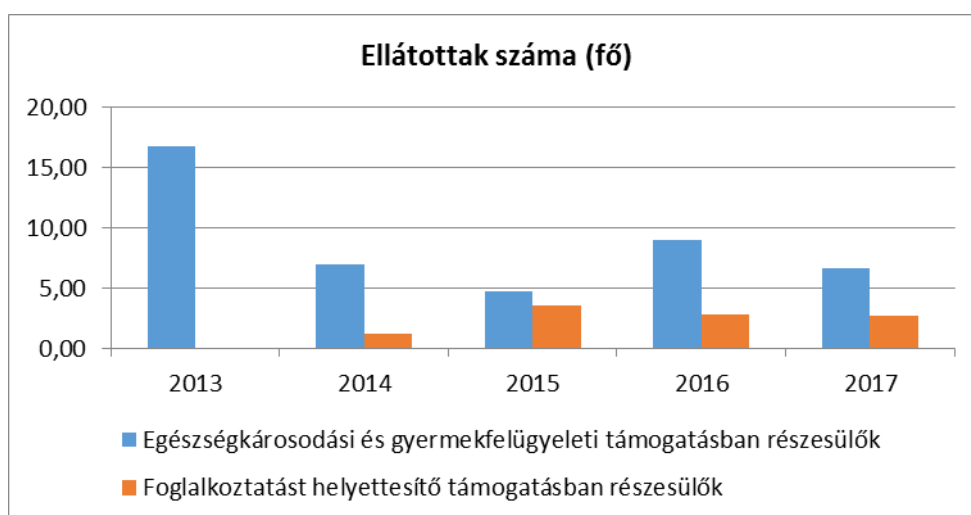
Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy a az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítása e törvény rendelkezései alapján szünetel, az ellátások (4)–(6) bekezdés szerinti felülvizsgálatát a szünetelés megszűnését követően kell lefolytatni.

A jogosultnak a hatóság illetékességét érintő lakcímváltozása esetén a (3) bekezdés a) pontja szerinti ellátásokra való jogosultságot a lakcímváltozás hónapjának utolsó napjával meg kell szüntetni.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	16,75	1,89%	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	7,00	0,81%	1,25	2,73%
2015	4,75	0,55%	3,50	11,20%
2016	9,00	1,07%	2,75	9,24%
2017	6,66	0,59%	2,66	9,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az Mötv. az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helység) gazdálkodást. A törvény előírja az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének és területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2017. január 1-től. A településen 682 lakás van, ez a szám 2013 óta nem változott. Nagyon sok – általában a megörökölt – a családi házat eladásra felkínáló család.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj- illetve lakáshitel tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatásnyújtásáról a képviselő-testület nem rendelkezett, ezért a normatív lakásfenntartási támogatás megszűnésével ez a támogatási forma megszűnt településünkön.

A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében az Esély Szociális Alapellátási Központ nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez. Ez lehet önkormányzati adósságrendezés, egyéb pénzbeli támogatás, mérőeszközök felszereléséhez hozzájárulás stb. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása és lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, a pályakezdők, a nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetettek, a

lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Községünkben közterületen élő hajléktalan nincs.

a) bér lakás-állomány: Önkormányzatunk 3 szolgálati lakással rendelkezik. Közülük jelenleg állandó lakója egynek sincs.

b) szociális lakhatás: Önkormányzatunk nem végez ilyen jellegű tevékenységet.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok: Nincs ilyen községünkben.

d) Lakhatást segítő támogatások: Helyi rendelet alapján az első lakáshoz jutók támogatását ill. lakásvásárlási támogatást vehetnek igénybe azok a fiatalok, akik helyben kívánnak letelepedni. A támogatás 600.000.- forintig terjedő, 5 évre szóló kamatmentes kölcsön. Évente 2-3 fő tud hozzájutni ehhez a kölcsönhöz, mivel ennyi fedezetet tudunk elkülöníteni a költségvetésünkben.

A kérelmezők száma évről évre nő, de sajnos a keretösszeget emelni nem tudunk.

A 600.000 Ft összegű kamatmentes kölcsönhöz 2018. január 1. napjától egy 300.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatást is nyújt az önkormányzat.

A családok havi lakásfenntartásra fordított kiadásai a havi kiadások jelentős részét teszik ki, egyre nagyobb terhet jelentenek.

e) eladósodottság: A gerendási lakosokra is jellemző az eladósodottság, különösen a hátrányos helyzetű, munkanélküli családok esetén. A közműszolgáltatók hivatalos tájékoztatása alapján évről évre nő a hátralekös családok száma. A számlákat sok esetben nem a pénzhiány, a szegénység miatt nem egyenlítik ki, hanem a családok életszélélete miatt.

Ez a közműszolgáltatás kikapcsolását eredményezi, súlyosabb esetben a lakás elvesztését. Javaslatuk szerint minél több családnak ajánlják a kártyás mérőórák felszerelésének lehetőségét. További súlyos eladósodottsághoz vezet a devizahitelt igénybevevő családok tartozásai. Számuk jelentős a községben.

Több olyan lakóingatlan van településünkön, melyet az Állami Eszközkezelő birtokol.

Fontos lenne az érintett családoknál a szemléletváltás előmozdítása.

f) Lakhatás egyéb jellemzői:

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

Községünkben jelentős számú személy él külterületen lévő tanyákon, jellemzően mezőgazdasággal foglalkozó családokról van szó. Ezek főként aszfaltozott út mellett helyezkednek el, télen – nyáron biztosított a személygépkocsival történő közlekedés. Van néhány nehezen megközelíthető tanya, ezek már olyan távol vannak a faluközponttól és nagymértékben szétszóró területen vannak, hogy út csak törmelékfeltöltéssel oldható meg, onnan a közlekedés, tömegközlekedés igénybevétele is nehézkes.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Gerendás községben nincsenek szegregátumban élők.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezete:

- 1. az egészségügyről szóló 1997.CLV. törvény, mely előírja, hogy az egészségügyi alapellátásról a települési önkormányzat gondoskodik.*
- 2. A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, így*
 - biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,*

- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását, és saját határákörben intézkedik vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- együttműködik a lakosságra, közösségre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben és támogatja azokat.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, ill. nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokon) való részvétel jogát.

a) Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés:

Gerendás lakói csak alapszintű szolgáltatásokat tudnak helyben igénybe venni. Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- a háziorvosi ellátás,
- a fogorvosi alapellátás,
- a védőnői ellátás,
- az iskola és ifjúság orvosi ellátás

Az Önkormányzat egyik kötelező feladata a háziorvosi ellátás. A településen egy háziorvos végez tevékenységet. Gyermekorvos nem tevékenykedik önállóan a községben, a gyermekek egy részét környező települések gyermekorvosai látják el. A praxis létszáma csak kis eltéréseket mutat az utóbbi öt évben, azonban a háziorvos által ellátott esetek száma a 2014. évi visszaesést követően évről évre nő.

Házi- és Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	9648	0	n.a.	0
2014	0	9251	0	n.a.	0
2015	0	9640	0	n.a.	0
2016	0	9654	0	n.a.	0
2017	0	9971	0	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati atgyűjtés

Gerendás község ügyeleti ellátását naponta 16 órától másnap reggel 8óráig, valamint hétvégén, ünnep- és munkaszüneti napokon 24 órában az orosházi ügyelet látja el.

A háziorvosi rendelőben minden hónapban egy alkalommal, előjegyzés alapján térítésmentes vérvétel történik, így a nehezen mozgó, idős, súlyos betegek vérvizsgálata is megoldódik a rendelőben vagy a beteg lakásán.

A területi ellátást az Orosházi Kórház végzi.

A lakosság korösszetételére jellemző, hogy növekszik az idősök aránya.

Az országos átlaghoz hasonlóan Gerendáson is magas a szív- és érrendszeri, a daganatos, a mozgásszervi betegségekben szenvedők, valamint a túlsúlyosok aránya.

A gyermekorvosi tanácsadást – minden hónapban egy alkalommal – az önkormányzat által finanszírozott gyermekorvos végzi.

Az iskola- és ifjúság egészségügyi szolgálat orvosi feladatait is a háziorvos látja el.

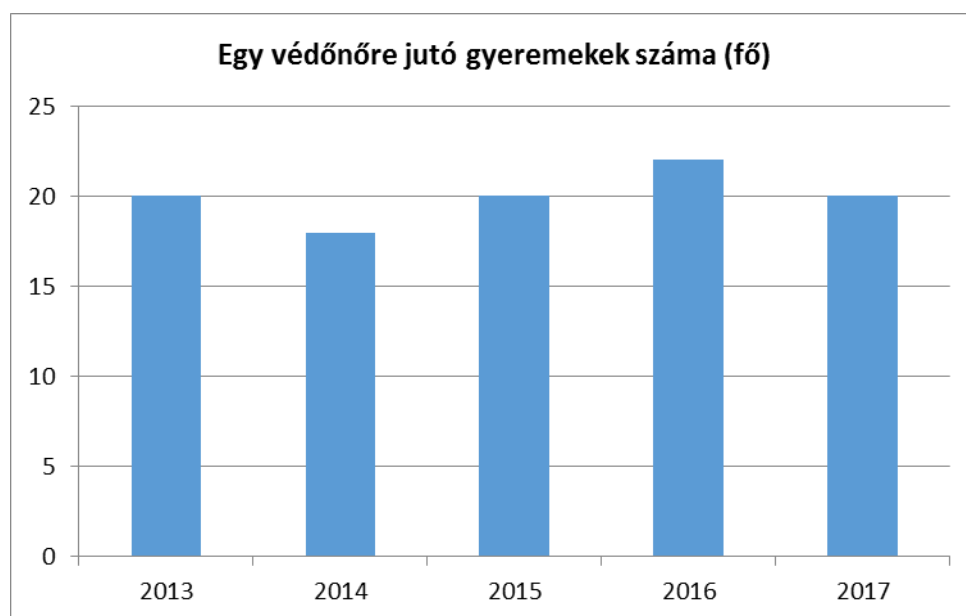
A védőnői ellátás jellemzői:

Gerendás Községben a védőnői ellátáshoz történő hozzáférés teljes körűen biztosított, a feladatot egy fő főállású védőnő látja el.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	20	20
2014	1	18	18
2015	1	20	20
2016	1	22	22
2017	1	20	20

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A táblázatban a 0-3 éves gyermekek létszáma jelenik meg, de a területi védőnők 14 éves korig, azaz az általános iskola befejezéséig gondozzák a gyermekeket. A gondozotti létszámhoz tartoznak a várandós anyák is. Tehát a ténylegesen ellátottak létszáma ennél jóval nagyobb.

Gerendáson az otthonápolás révén lehetőség nyílik néhány beteg számára az otthoni utógondozásra. Házi gondozói hálózatot működtet a településen a Közösség Misszió. Elvégzik az rászoruló idős személyeknél a takarítást, bevásárolnak, gyógyszert íratnak, kiváltják a recepteket.

A háziorvosi szolgáltatás során felírt gyógyszerek kiváltásához jelentős segítség, hogy a községben van gyógyszertár, nem jelent megterhelést a szomszédos városba utazni a szükséges gyógyszerért.

Másik alapvető feladata az önkormányzatnak a fogászati alapellátás, mely heti 2 alkalommal biztosított. A lakosság körében rendszeres szűrővizsgálatot tartanak, fogmosási és táplálkozási tanácsokkal látják el a pácienseket. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés:

Gerendáson a prevenció és szűrőprogramok szervezésének hagyománya van. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák meg a lakosság körében, főként a gyermekek, idősök, ill. a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva. Az óvodában és az iskolában a rendszeres szűrővizsgálatokat a háziorvos és a védőnő végzi, így kiszűrhetők a látási, hallási hibák mellett a gerincferdülés, a lúdtalp és az elhízás.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés: *A községben nincsen rehabilitációs ellátás, fejlesztés, ezek igénybevételére Orosházára, vagy Békéscsabára kell utazni.*

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése:

Településünkön a köznevelési intézmények egyházi fenntartásúak, önállóan megszervezik a gyermekek részére a közétkeztetést, amely minden esetben megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A közétkeztetés minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés:

1986-ban épült fel az iskola szomszédságában a tornacsarnok, amely nem csak iskolások testnevelési, hanem a szabadidős sporttevékenységek tekintetében is áll a lakosság rendelkezésére (edzések, kiegészítő foglalkozások, szabadidős tevékenységek).

2017-től egy új szabadtéri sportpark várja a mozgás szerelmeseit.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés:

Községünkben a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül az étkeztetés és a házi segítségnyújtás a Község Misszió keretein belül történik.

Az idős vagy beteg rászorulóknak a házi segítségnyújtás keretében kapnak gondozást, szociális ebédet. Működik a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is az Orosházi Kistérség Többcélú társulás keretén belül.

A nappali ellátás Idősek Klubja alapszolgáltatást, együttműködési megállapodás alapján a Gerendási Római Katolikus Egyházközség látja el. A klub keretein belül lehetőség nyílik étkezés igénybevételére is az idősök számára.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor:

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási-, közművelődési-, sport- és egyéb intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül:

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. 2017-ben átmeneti segélyben 5 fő, temetési segélyben 1 fő részesült. Gyermekszületési támogatást nyújtunk minden újszülöttnak, akinek lakó- illetve tartózkodási helye Gerendás település. 2017-ben 3 család részesült támogatásban, melynek összege

40.000 Ft/gyermek. 60 fő részesült természetbeni támogatásban, amely tűzifa és élelmiszer formájában került az ellátottakhoz.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) A közösségi élet színterei:

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik. A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségnek javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A Művelődési Ház a felújítás után teret biztosít a művelődésre, kikapcsolódásra vágyóknak, a tartalmat a településen működő szervezetek („Együtt Gerendásért” Kulturális Egyesület, Nyugdíjas Egyesület, Szlovák Nemzetiségi Egyesület) színesítik e színtereket rendezvények, programok szervezésével. Minden évben megrendezésre kerülő ünnepségeken (Hársfa fesztivál, Szent István napi ünnepség, Mindenki Karácsonya stb.) aktívan részt vesznek.

A lakosság túlnyomó többsége római katolikus vallású, azonban az evangélikus egyházközség is aktívan szervez programokat, ahol egyre többen jelennek meg.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük):

A településen nem fordult elő sem etnikai, sem korosztályok közötti konfliktus. A lakók zavartalanul élnek a településen. Néhány esetben elkövetők garázdálkodnak ugyan a településen, azonban hamar rendőrkézre kerülnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka)

Az Önkormányzat évente több alkalommal szervez karitatív szervezetekkel együttműködve adományozást.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községünk nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adósságcsapda – pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás személyes környezetre vetítetten
Roszsul összehangolt közösségi közlekedés	Kapcsolatfelvétel a MÁV, és a Volán szakmai vezetésével, járatok összehangolása
Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás, és a foglalkoztatásban való megmaradás	Tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről a rászorulóknak részére. Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrálásra, történő rábeszélés a további ellátások lehetősége érdekében, valamint a képzési lehetőségek megismerése Cégek munkahely hirdetéseinek közzététele.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

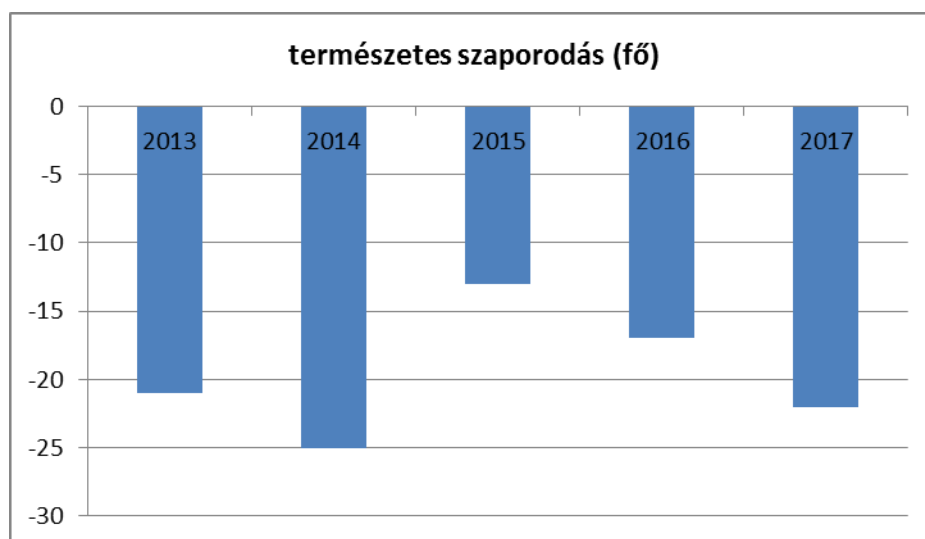
A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXV. törvényben hirdette ki a Gyermekek jogiról szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A demográfiai mutatók alapján községünkben a gyermekek száma évről évre csökken. A KSH adatai alapján 2017-ben

- 0-2 évesek gyermekek száma: 23 fő,
- 0-14 éves korú gyermekek száma: 139 fő,
- 15-18 évesek száma: 48 fő
- A népesség természetes szaporodását (inkább csökkenő tendenciáját) mutatja be az alábbi táblázat:

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	9	30	-21
2014	6	31	-25
2015	9	22	-13
2016	6	23	-17
2017	4	26	-22

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tapasztalat szerint a gyermekszegénység az elmúlt öt évben is jelen van településünkön. Ez iskolai, óvodai közösségben történt megfigyeléseken alapul. A gyermekszegénység csökkentése átfogó intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésnek pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységében vagy a szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet tölt be gyermekjóléti szolgálat, melynek kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése. Ez a prevenciós munka első számú eszköze. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A népesség nyilvántartás adatai szerint a gyermekek száma 2018. január 1.-én 183 fő volt. A statisztikai hivatal adatai alapján 2013-2014-2015 években nem volt védelembe vett gyermek. A 2016-os évben 1 fő került védelembe helyezés alá. Itt főként anyagi okok játszanak szerepet, de környezeti, nevelési, a család életmódja, gyermek mentális állapota, betegség, elhanyagolás is szerepet játszik. Sok családban alacsony az 1 főre jutó jövedelem, sok a gyermekét egyedül nevelő szülő. A munkanélküliség átmenet a családok életében. Ez idő alatt a család életmódbeli, egészségügyi, családjogi, és/vagy szociális helyzete labilissá válik. Sajnos ritka a védelem megszüntetés, hiszen a kiváltó okot, a szociális helyzet javulását nehéz előmozdítani, legtöbbször a gyermek nagykorúságával kerülnek ki a rendszerből, ahol a szolgálat már nem figyeli őket.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a három körülmény közül legalább kettő fennáll, a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

*- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135 %-át (2018. évben 38.475.- Ft-ot),
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza a 145 %-át (2018. évben 41.325.-Ft), vagy*

*- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a agykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorú gyermek jogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)*

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén - kérelem benyújtását megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, melynek összege 6.000.-Ft, halmozottan hátrányos gyermekek esetén 6.500 Ft.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény eseti támogatás összege 6.000,- Ft gyermekenként.

Az állam 100%-ban biztosítja a támogatást.

Emellett ingyenes tankönyvellátásban és étkezésben is részesülnek a rászoruló gyermekek.

A Gerendáson élő 0-18 éves gyermekek 22,4 %-a jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. A megelőző évekhez képest csökkent a 0-18 éves korú gyermekek létszáma és a támogatásban részesülők száma is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma a gyermekek számának csökkenésével arányosan csökkent.

Az alábbi táblázatban megfigyelhető, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának alakulása. A csökkenő létszámnak elsősorban az az oka, hogy évről-évre csökken a gyermekszületések száma. Oka továbbá, hogy a munkanélküliek száma is csökkenő tendenciát mutat, a munkaerő piaci helyzet pozitív változása miatt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

Év	Kedvezményben részesülők száma (fő)
2014	67
2015	59
2016	53
2017	42
2018	33

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Önkormányzatunk képviselőtestülete 2008-ban vezette be a Bursa Hungarica ösztöndíj támogatást, amelyet felsőoktatási intézményben tanuló gyermekek vehetnek igénybe.

Ösztöndíjban részesült: 2013-ban 9 fő; 2014-ben 9 fő; 2015-ben 7 fő; 2016-ban 7 fő; 2017-ben 7 fő felsőoktatásban tanuló fiatal.

Az anyagilag nehéz helyzetbe került családokat rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtásával segítheti az önkormányzat.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alap feltétele az egészséges, életkornak megfelelő étkezés. A községben működő iskola egyházi fenntartású, működteti a gyermekek étkeztetését. Az önkormányzattól gyermekvédelmi támogatásban részesülők ingyenesen étkezhetnek, ez összesen 33 fő. A fogyatékkal élők és nagycsaládosok 50%-os kedvezményben részesülnek

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem jellemző, nincs tudomásunk ilyen családról.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Községünkben nincs szegregált terület, nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Gerendás község 1 fő teljes munkaidős védőnőt foglalkoztat, az általa elvégzett munka megbízható, magas színvonalú. Feladatai között szerepel a várandós kismamák és kisgyermekek tanácsadása, családlátogatása, problémák felismerése, az óvodában, az iskolában zajló szűrővizsgálatok elvégzése. Munkája során a 0-18 éves korú gyermekek testi-lelki fejlődését kíséri figyelemmel.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A községben heti 1 alkalommal van gyermek szakorvosi ellátás, a háziorvos a hét minden napján fogadja a betegséggel küzdő gyermekeket. Betöltetlen gyermekorvosi állás nincs.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális- oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Ebben a korcsoportban 6 fő fogyatékos gyermek van, 2 fő az óvodában, 4 fő az iskolában, főként szellemi fogyatékosok, 1 fő látás fogyatékos. A látás fogyatékossgal élő iskolás tanuló oktatásához egy pedagógus elsajátította a vakok és gyengén látók írását, olvasását segítő speciális abc-t (braille). Sajnos megfelelő speciális fejlesztésben nem tudjuk részesíteni ezeket a gyermekeket, oktatásuk integráltan történik az egészséges gyermekekkel.

d) gyermekjóléti alapellátás:

A gyermekjóléti alapellátásokat az Békéscsabai Kistérségi Gyermekjóléti Szolgálat keretében 1 fő heti 40 órában látja el. Részt vesz a veszélyeztetettség kiszűrésében, a védelemben vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: pszichológus és jogi tanácsadás, szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, élelmiszer adományok szétosztása. Kézműves, szabadidős foglalkozások.

e) gyermekvédelem

A család-és gyermekvédelmi feladatokat ellátó munkatárs a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelemben vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelemben vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

- védelemben vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

valamint, szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: a család szétesése, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya, súlyos betegség a családban, a család életmódja, bántalmazás. Az alábbi táblázat mutatja, a nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak számának alakulását a vizsgált időszakban. A védelemben vétel hatósági intézkedés a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Ez a feladat 2013. január 1. napjától a járási Gyámhivatal feladatkörébe tartozik.

Év	Védelembe vett kiskorú gyermek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermek száma december 31- én (TS 3101)
2013	0	45
2014	0	56
2015	0	58
2016	1	21
2017	0	27

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízis helyzetben igénybe vehető szolgáltatások községünkben korlátozottak, szinte a gyermekjóléti szolgálat munkatársával való elbeszélgetésre és tanácsadására van lehetőség. A megyeszékhelyen működik a családok átmeneti otthona, a gyermekek átmeneti otthona, és a nevelőszülői hálózat, amelyet szükség esetén igénybe lehet venni. Az önkormányzat amennyiben a krízis helyzet anyagi nehézségek miatt jött létre átmeneti támogatással, krízis segéllyel tudja enyhíteni.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Sport, szabadidős, szünidős tevékenységet az önkormányzat, az iskola, civil szervezetek és a gyermekjóléti szolgálat rendszeresen szervez. Főként nyári szünidőben különböző táborok szervezésével segítik a szülőket a szünidei gyermekfelügyelet megoldásában. Ilyen a hagyományörző tábor, hittan tábor, úszásoktatás.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges táplálkozás, A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az intézményekben történő közétkeztetés.

A községben az általános iskola és az óvoda is egyházi fenntartásba került 2008-ban, így az egyház önállóan oldja meg a gyermekek étkeztetését. Az óvodai ellátást igénybe vevők napi háromszori étkezésben részesülnek, a napközi ellátást igénybe vevők csak meleg ebédet kapnak Az egyház egy szociális otthont is működtet.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek az oktatási szünetek ideje alatt egyszeri (ebéd) meleg ételhez juthatnak az állam által biztosított forrás segítségével.

Szünidei gyermekétkezésben részesülők száma 2016. év 2017. év.

Szünidő típusa	Gyermekek száma 2016. év	Gyermekek száma 2017. év
Tavaszi	2	7
Nyári	10	10
Őszi	9	8
Téli	12	11

2017 szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a kilencedik évfolyamig minden diák, ezt nem kell külön igényelni. 9. évfolyam fölött a rászoruló diákok kapják ingyen a tankönyveket.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulók által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat az 1997.évi XXXI. törvény tartalmazza, mely önkormányzatunkra vonatkozóan is megállapít kötelezettségeket. Ezeket a kötelezettségeket maradéktalanul végrehajtjuk, külön önkormányzati szinten megállapított, juttatott támogatás nincs. Az Békéscsabai Kistérség Többcélú Társulásának keretében a gyermekjóléti szolgálat is működik, jelzéseikre, együttműködésükre bármikor számíthatunk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az integrált oktatást, különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében külön e célra létrehozott speciális gyógypedagógiai intézményben történik vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egész együtt történhet.

Hátrányos helyzetű gyermek: minden gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek (anyagi okok miatt.) A községben 2017-ben összesen 42 fő, ebből a kiskorú gyermekek aránya 87 %.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HH; HHH) gyermek: ha az anyagi hátrány mellett megjelenik a szülők aluliskolázottsága, munkanélkülisége stb. 2017-ben a halmozottan hátrányos gyermekek száma 11 fő volt. Nyilvántartásuk a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. További lépéseket kell tenni a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HH, HHH tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.

Sajátos nevelésű igényű tanuló (SNI): 5 fő. Érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportja. Az oktatási intézményekben prevenciós céllal és a feltárt esetek enyhítésére foglalkoztatnak gyermekvédelmi felelősöket, akik fontos feladatokat látnak el a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek segítése érdekében és a veszélyeztető körülmények feltárása és megszüntetése, ill. kialakulásuk megelőzése terén.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A községben működő óvodában 2 fő diplomás óvodapedagógus tevékenykedik, az óvodai csoportok száma 1. Az általános iskolában az iskolapedagógusok képzettek, további folyamatos szakmai képzéseken vesznek. Sajnos sem speciális fejlesztő pedagógus, sem pszichológus nincs foglalkoztatva. Ezek a szakemberek rész munkaidőben, esetleg megbízással néhány órában végeznek ilyen jellegű tevékenységet.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Gerendás községben az oktatás, nevelés területén hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Gerendás községben csak 1 általános iskola és 1 óvoda működik, adatok összevetésére nincs lehetőség.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az óvodában és az iskolában felzárkóztató foglalkoztatásokkal, versenyekre való felkészítésekkel segítik a gyermekeket, működnek szakkörök, nyári táborok, kirándulások, iskolai sportkör, ezzel igyekezve kompenzálni a gyermek számára az őket ért hátrányokat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek aránya még mindig magas	Munkahelyteremtés, jövedelem növelés kiegészítő tevékenység felkutatásával.
A szülők általi negatív minta átörökítése – szocializációs hiányok	Komplex, kiscsoportos foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával.
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Óvodától az iskoláig, vagyis a helyi oktatás-nevelés minden szintjén egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez: Az Alaptörvény XV: cikkelye rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogoknak kell, hogy megillessék polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Az Ebk. tv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi következtetések vonhatók le (2016. évi adatok):

- a település állandó lakosságának 52,06 %-a nő (681 fő)*
- a nő lakosok 56,83%-a aktív korú 19-65 év közötti (387 fő)*
- aktív korúak ellátásában részesülő nők aránya: 67%*
- közfoglalkoztatásban résztvevő nők aránya: 54,5%*
- ápolási díjban részesülő nők aránya: 100 %*
- a nyugdíjas, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma: 282 fő, ez az összes nyugdíjas létszám 64,23%-a*

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők társadalmi szerepe nagymértékben megváltozott az utóbbi 40 évben. A családok rákényszerülnek arra, hogy a családanyák is munkát vállaljanak és az mellett ugyanúgy elvégezzék a család ellátását, a gyermekek nevelését. A mai gazdasági helyzet nagymértékben nehezíti a családok életét, főként, ha valamely családtag munkanélkülivé válik.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

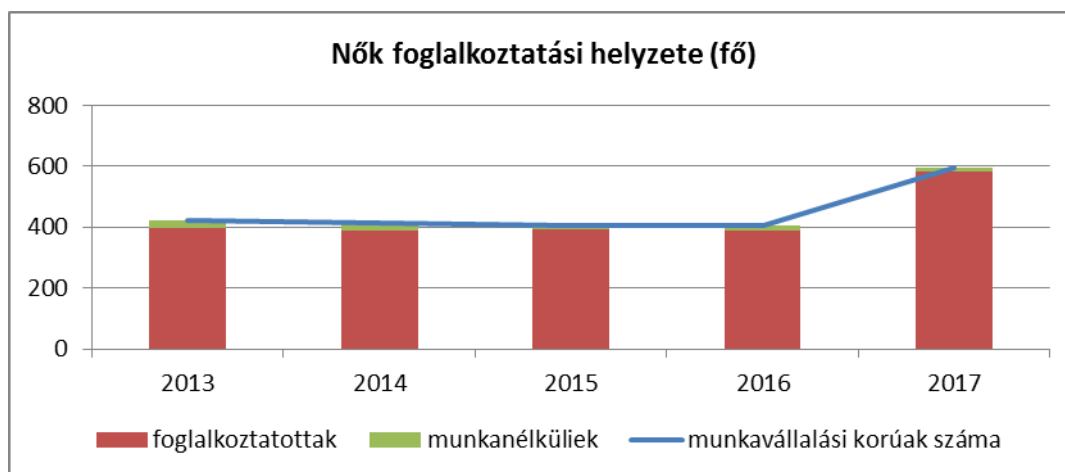
- **a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,**
- **a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya**
- **kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt**
- **a munkahelytől hosszabb idejű távolmaradó nők gyermekvállalás miatt.**

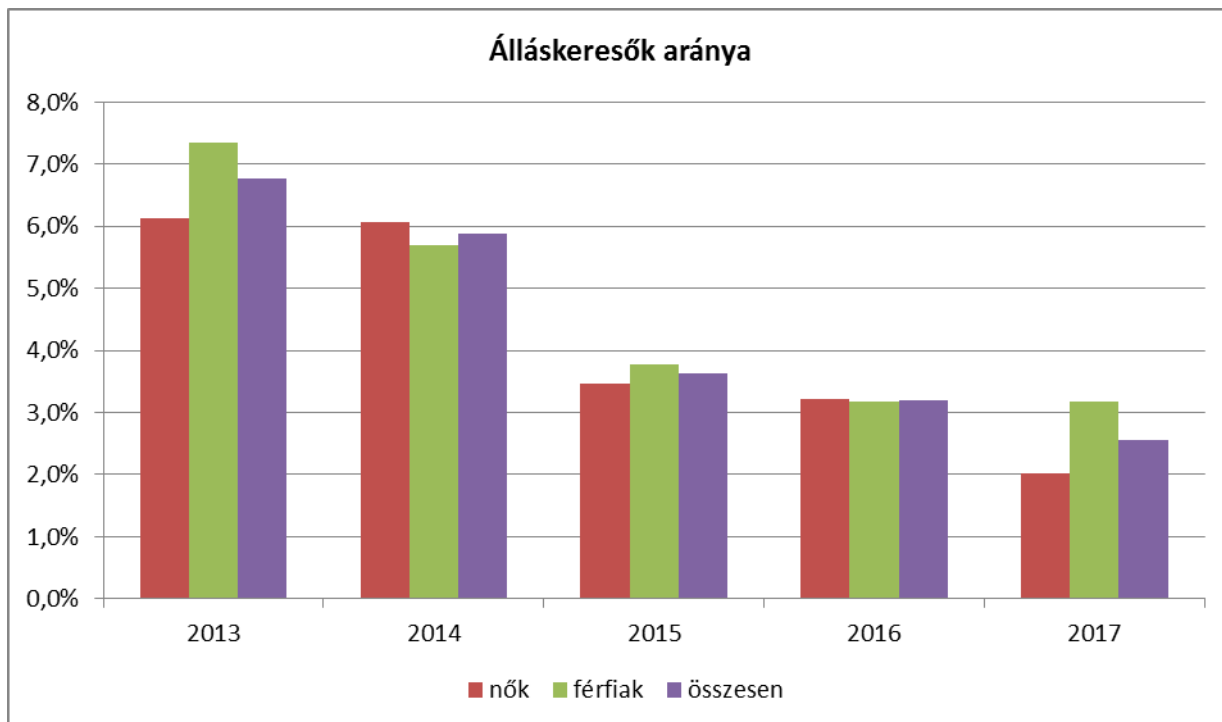
A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 50% feletti.

Az esélyegyenlőség központi céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és családi élet összeegyeztetése. Az önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A lenti táblázatok adataiból megállapítható, hogy községünkben a munkanélküliek száma évről-évre csökken. Az aktív korú nők körében a munkanélküli nők aránya egyre kisebb százalékot képvisel. A településen nagyon kevés a munkahely, általában a mezőgazdaságban kapnak csak alkalmi munkát. A bölcsőde ill. a kisgyermek napközbeni ellátásának hiánya is akadály, az édesanyák munkavállalásának.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Felnőttképzésre községünkben nincs lehetőség. Néhányan a Békéscsabai Járási Munkaügyi Kirendeltség szervezésében induló tanfolyamokra, átképzésekre jelentkeznek, azonban tapasztalat szerint csak nagyon kevesen jutnak be illetve a közép ill. idősebb korosztálynak nem is tudnak felajánlani ilyen lehetőségeket. Önkormányzati szinten az ott induló tanfolyamokról nem kapunk értesítést.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Erre csak helyi adatgyűjtésből van információnk. 8 általánosanál kevesebb végzettségű álláskereső 2 fő van községünkben, mindkettő álláskereső regisztrált munkanélküli. Megélhetésüket a mezőgazdaságban végzett alkalmi munkából tudják fenntartani.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ez igen nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel, bejelentéssel nem élt senki sem.

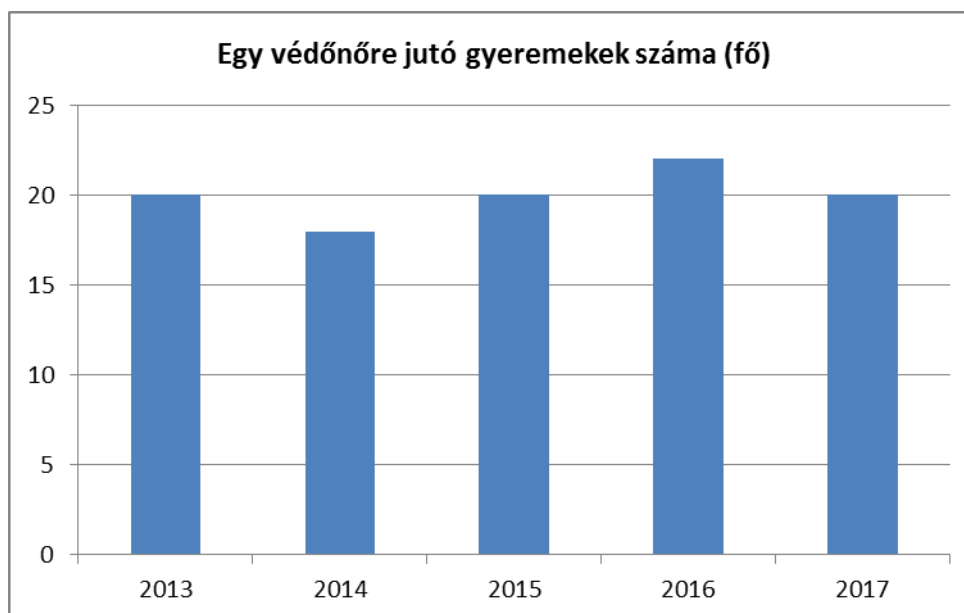
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, hiszen a mai gazdasági helyzetben még a nagyszülők is dolgoznak, segítségük kiesik a család látóköréből. Gerendáson bölcsőde nincs, 1 óvoda és 1 iskola van, egyházi fenntartásban, az óvodában helyhiány miatt az utóbbi 3 évben elutasítás nem történt.

Egyre több azonban a csonka család, az egyedülálló szülő nehezen tudja megoldani a gyermekek nappali elhelyezését a nyári szünetben, amikor az óvodában és iskolában nyári szünet van. Az óvodások esetében megoldást nyújt a - jogszabályban előírt - nyári gyermekfelügyelet, az iskolások esetében a szülőknek kell biztosítani a gyermeke feletti felügyeletet.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás, ifjúságvédelem a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Gerendás községben 1 fő védőnő teljes munkaidőben látja el ezt a feladatot. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdí: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az országos tendenciához hasonlóan Gerendáson is jellemző, hogy az erőszakos megnyilvánulások nagy része a családon belül marad, nem jut az önkormányzati illetve hatóságok tudomására. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján azonban egyre több esetre derül fény, és az érintettek egyre szélesebb körben tudják – köszönhetően a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatásainak, a védőnő munkájának -, hogy probléma esetén hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízis helyzet esetén a községben a családok átmeneti elhelyezésére nem áll rendelkezésre intézmény. Erre a megyeszékhelyen működő családok átmeneti otthonában van lehetőség, azonban ilyenre még nem volt példa. A szakmai konzultációkon szerzett tapasztalatunk az, hogy az utóbbi évek gazdasági és társadalmi folyamatai nem támogatták a hatékony eredmények elérését. A kliensekre az anyagi problémák, a tartós munkanélküliség jellemző. Községünkben a hajléktalanság nincs jelen. Egyedülálló nő átmeneti elhelyezéséről 2012 óta nem kellett intézkedni.

Helyben működik gyermekjóléti szolgálat, amely az alábbi esetekben tud segítséget nyújtani:

- életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás
- családgondozás
- egyéni és csoportos terápiás programtervezés
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz való hozzájutás segítése.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Községünkben a nők társadalmi szerepvállalása nem jellemző, szükség lenne a figyelmet felhívni a nők szerepvállalásának erősítésére, úgy magasabb színvonalon lenne képviselve a nők érdeke is a községi közéletben. Az önkormányzat képviselő-testületében az utóbbi ciklusban a 6 képviselő közül egy volt nő. A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke nő. A civil szférában működő nonprofit egyesületek és alapítvány vezetői körében vizsgálódva megállapíthatjuk, hogy 6 civil szervezetből 3 női elnök található, némi aktív szerepvállalás kimutatható.

Településünkön nincs a nők érdekvédelmére alakult szervezet.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
50 év feletti munkanélküliség	Tanácsadás a nők részére a probléma kezelésére, munkaadók felkeresése, motiválása Az ellátási formák feltételeinek ismertetése; Tájékoztatás, felvilágosítás megadása az önkormányzati lehetőségekről: közfoglalkoztatásba történő bevonás.
Gyermekeket egyedül nevelő nők számára a kisiskolás korú gyermekek elhelyezésének hiányosságai a szünidőkben	Helyzetelemzés után a megfelelő szakképzettséggel rendelkezők és társadalmi segítők bevonása, helyszín és technikai felszerelés biztosítása
A nők nem beszélnek a problémáikról!	Krízishelyzet időbeni felismerése, szakember civilek, önkéntesek bevonása, bizalom felkeltése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi elöregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Gerendást is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősek száma növekszik.

Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az idősek szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

Gerendás községben a lakónépesség 38,8 %-a nyugdíjas vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül, helyi adatgyűjtésből megállapítható, hogy több, mint 75 % kisnyugdíjas. Az idősek családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön egyedül élő idősek aránya: 78,9 %

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	180	314	494
2014	164	302	466
2015	152	292	444
2016	157	282	439
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR, KSH Tstar

A demográfiai folyamat jellemzői az alábbiakban foglalható össze:

- *növekszik az átlagéletkor,*
- *magasabb a középkorúak halandósága,*
- *nők élettartama hosszabb*

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok idős embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

Bár közösségünkben nem jellemző a bűnözés, a megromlott egészségi állapotot /látás, hallás, mozgásnehézség/ kihasználva az előfordultak idősök elleni cselekmények, megkárosítva őket.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünkön jellemzően termelészövetkezeti nyugdíjasok vannak, akiknek továbbfoglalkoztatására nincs lehetőség alacsony iskolázottság, ill. fizikai állapot miatt. A korosztály egészséges tagjai számára kevés az esély jövedelemszerző tevékenység folytatására, ha csak nem speciális tudással rendelkeznek, nyugdíjuk kiegészítésére őstermelői tevékenységből tesznek szert.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

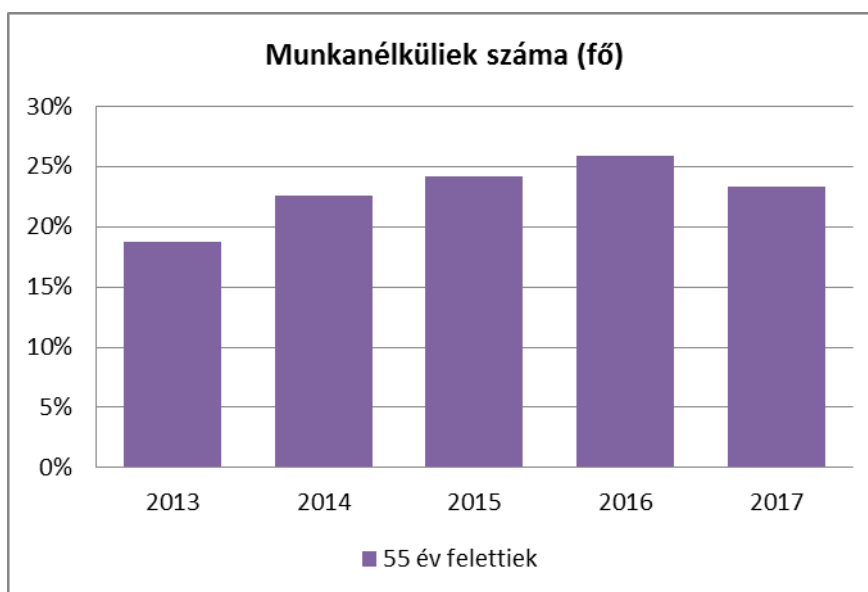
Tevékeny időskor: az idős ember kora előre haladtával a társadalom teljes jogú tagjaként, jó egészségi állapotban, a mindennapi feladataikat önállóan ellátva töltik napjaikat, aktív szerepet vállalnak a társadalomban. Ez a mai makró- és mikro gazdasági adatokat, egészségügyi, mentális, szociális helyzetet figyelembe véve nehézségekbe ütközik.

A közszféra, a közigazgatás átalakítása miatt sajnos nyugdíj mellett ma már nem lehet munkaviszonyt vállalni, a mezőgazdaságban már szívesebben foglalkoztatnak erős, fiatal munkaerőt, ipari üzem pedig szinte nincs is, mely alkalmazna nyugdíj mellett dolgozni akarót.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály tagjainak a munkaerő piacon nehezebb az elhelyezkedésük, a munkahelyi leépítések során ők kerülnek először az elbocsájtó listára. Községünkben aktív korúak ellátásában 3 fő részesül, ők 5 éven belül töltik be a nyugdíjkorhatárt és állástalanok. Az ellátórendszerbe való bekerülésükkel romlik az anyagi és szociális helyzetük, munkaerőpiacra való visszakörülésükre semmi esély, hiszen a Munkaügyi Kirendeltséggel már nem kötelező az együttműködés.

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden lakója számára biztosított, egy része életkor alapján az idősök részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának ezen a téren. Alapvető cél az idős korosztályt érintően az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

A szociálisan rászorulóik részére a „Közösség Misszió” Humán Szolgáltató Központon szolgálatot. Rajtuk keresztül lehet igénybe venni a házi segítségnyújtást, így lakóotthonukban, önálló életformájukat fenntartva segítsék az idősök egészségügyi vagy más okból származó problémájuk megoldásában. Jelenleg 5 fő szakképzett főállású gondozó látja el a feladatot, 48 fő idős gondozását végzik el. Egyre népszerűbb az idősök körében a szociális étkeztetés, az igénybevevők száma változó, átlagosan 30 fő naponta, melyet társadalmi segítők szállítanak az idősök lakására. Működik a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is. Orvosi javaslatra egyedül élő idős betegeknél jelenleg 17 db készülék került elhelyezésre. Nappali ellátás keretében 15 fő igényeinek, állapotának figyelemmel kísérésére van lehetőség, kihasználtsága 100%-os.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Községünk működik a Nyugdíjas Egyesület, mely gyakori szervezéssel magas színvonalú programokat szervez az idősök számára. Számtalan környékbeli település nyugdíjas egyesületének tagjaival tartják a kapcsolatot, szerveznek közös programokat, kirándulásokat, színházi előadás látogatásokat szerveznek. Minden évben megrendezésre az Idősök Karácsonya rendezvény az Önkormányzat szervezésében. Az idősök színvonalas élő előadást nézhetnek meg, utána megvendégelésben van részük.

c) idősök informatikai jártassága Településünkön a könyvtárban lehetőség igénybe venni az informatikai szolgáltatásokat, lehet internetezni,

A község idős lakosságának informatikai jártasságára csak helyi adatgyűjtésre tudunk támaszkodni. A község könyvtárában van lehetőség internet szolgáltatás igénybevételére. A könyvtárnak nagyon sok idős tagja van, akik rendszeresen kölcsönöznek könyvet, azonban az internet használatot, az elektronikus szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe. E téren sok tennivaló van, hiszen gyakran külföldön dolgozó családtagokkal, de az itthoniakkal is könnyebben lehetne tartani a kapcsolatot. A család tagjainak is

könnyebb, ha idős szülőről tudják az egészségi állapotát, szorul-e valamilyen segítségre. Tehát lehetőség van, népszerűsíteni kell az igénybevételét.

A 2018. évben egy pályázatból megvalósult program keretében felmérés készült az idősök informatikai jártasságáról. Az idősök egy része részt vehetett ebben a programban, melyben laptop került kihelyezésre egy-egy idős emberhez, és az alapok elsajátítására nyílt lehetőségük. A településen élő a számítógép iránt érdeklődő idősök számára szeretnénk a könyvtár keretében működő teleház közreműködésével is megfelelő ismeretet nyújtani ahhoz, hogy a számítógépet egyedül is tudják használni.

6.4 Az idősokat, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok nagy részét a Nyugdíjas Egyesület vállalta magára, ennek keretében lehetőség nyílik szabadidős közösségi együttlétre, szabadidős programokon való részvételre. Községünkben hagyománya van a szűrővizsgálatok szervezésének, ezek a falu összes lakosságának szerveződnek, az időskor egészségügyi, mentális és higiénés problémáinak bemutató tájékoztató és tanácsadó program elvétve akad közöttük. Ezeket a védőnő vezetésével az Egészségházban szakemberek bevonásával nagyon sokan szokták igénybe venni. Ilyen a látás, hallás, ortopédiai szűrővizsgálatok.

Községünkben nincs olyan épület, helység, amely speciálisan idősök részére lenne kialakítva a szociális otthonon kívül, a Nyugdíjas Egyesület a művelődési házban kapott egy termet, ott tartják összejöveteleiket.

Gerendáson van idősök szociális otthona egyházi fenntartásban. 45 fő gondozott folyamatos ellátására van lehetőség, amely teljes mértékben folyamatosan 100%-ban kihasznált.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősök számítástechnikai ismereteinek fejlesztése, a terület hiányosságainak megszüntetése	Érdeklődés felkeltése, képzés, helyszín, technikai felszerelés biztosítása érdeklődők számára
Településen növekvő tendenciát mutat az idősök száma, azon belül az egyedül élő idősök száma	Magányosság csökkentésére motiváció, bizalom kialakítása, aktivitást megőrző közösségi programok szervezése
Jelentős az idősök körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Egészségügyi problémák, betegségek	Szűrővizsgálatok biztosítása, prevenciós személet erősítése, az egészszudatos magatartás fejlesztése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikkelye szerint, fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Többségük elszigetelt a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől.

Megváltozott munkaképességű az, aki rehabilitációs ellátásban részesül, vagy aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantási, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesül.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakozás területén is.

A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés még nem megoldott, annak ellenére, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 7/B. §-a alapján az állam által fenntartott közszolgáltatásokhoz való hozzáférést 2010. december 31-ig kellett volna teljesíteni.

Azon közszolgáltatást nyújtó épületekben, ahol még nincs meg, szükséges mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.

Községünkben jelentős a mozgáskorlátozottak száma is, akik még nem minősülnek fogyatékosnak.

Sem a fogyatékosoknak, sem a mozgáskorlátozottaknak helyi szervezetük nincs, aki az érdekeiket képviselné.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb. Magyarországon a 2001. évi adatok alapján 577 ezer fogyatékkal élő ember él, a településünkön élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan továbbá nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás.

Helyi adatgyűjtés alapján községünkben nincs egyetlen olyan foglalkoztató, aki fogyatékkal élő személyt foglalkoztatna. Közfoglalkoztatásban 2 fő ilyen dolgozó van.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú

végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Gerendáson jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok részére nincs külön szervezett támogató szolgáltatás a fogyatékosok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó intézmény, csak az idősek számára szervezett szolgáltatásokat tudják igénybe venni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	36	65
2014	32	65
2015	25	61
2016	24	57
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk. Feltehetően részesülnek közgyógyellátásban, időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában. A fogyatékkal élő felnőttek rokkantsági nyugdíj, járadék, rehabilitációs ellátás, ill. feltételek fennállása esetén fogyatékosági támogatásban részesül. Fogyatékos gyermeket magasabb családi pótlék illeti meg. Súlyos mozgáskorlátozottság esetén közlekedési kedvezményben részesülnek tömegközlekedési eszköz igénybevételekor, illetve gépkocsi szerzési támogatás, ill. parkolókártya igényelhető.

A célcsoport részére a természetbeni ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján végezzük.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat fenntartásában álló, közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése 95%-os. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok, fizikai akadálymentesített helyszínen érhetők el. Az egyetlen nem akadálymentesített helységünk a községi könyvtár, amely 1. emeleten található. Maga az épület akadálymentesített, azonban az emeletre csak lépcsőn lehet feljutni. Az egyházi fenntartású iskola és óvoda akadálymentesítése megtörtént. Az intézmények infokommunikációs akadálymentesítettsége az óvoda kivételével sehol nem valósult meg.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata.

Alapelv a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelentik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszerét.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok, fizikai akadálymentesített helyszínen érhetők el, a község bevásárló helyeinek, szolgáltató egységeinek akadálymentes megközelíhetősége 55%-os.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Mivel nincs fogyatékos személy foglalkoztatása Gerendáson, erre vonatkozó adatunk nincs.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a közlekedésben fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettségről nem beszélhetünk, bár az út mentén padkák nincsenek, teljes mértékben burkoltak a járdák, azok néhol javításra szorulnak, töredezettek, szinteltolódás tapasztalható, amely nehezített járás, esetleg segédeszközzel közlekedők közlekedését nehezíti. Az önkormányzat kezelésében lévő épületek közül a könyvtár kivételével akadálymentesítettek, azonban a községben található kereskedelmi egységek nem mindegyike közelíthető meg a célcsoport számára. Itt a bolti alkalmazottak nagyobb figyelmet fordítanak a fogyatékkal érkező vásárlókra, amely kiszolgáltatottság érzését erősíti bennük.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Helyi szinten a célcsoport számára a nappali ellátás keretén belül van lehetőség, kifejezetten fogyatékos ellátásra itt nincs lehetőség, ill. a házi segítségnyújtás szolgáltatást tudják igénybe venni.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Községünkben fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű munkavállalók számára helyi szinten igénybe vehető szolgáltatás a házi segítségnyújtás és jelzőrendszer keretében történik.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők közösségi közlekedésének hiányosságai	Kapcsolatfelvétel MÁV és a Volán szakembereivel az akadálymentesített járatok indításáról, járdák és utak egyenlőtlenségeinek javítása
Az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100 %-ot.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk, eljuttatásuk	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vehessenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Már az előző fejezetekben bemutatásra került, hogy a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak: helyi kulturális rendezvények szervezésében, lebonyolításában, programok kialakításában, támogatják a közösségi élet színtereit, aktívan őrzik a falu nyugalma, nyújtanak szabadidős tevékenységet:

- az „Együtt Gerendásért” Kulturális Közhasznú Egyesület
- Polgárőr Egyesület
- Nyugdíjas Egyesület
- Szlovák Nemzetiségi Egyesület
- Csicsely-tó Horgász Egyesület
- Gerendási Ifjúsági és Sport Egyesület

Önkormányzatunk lehetőségeihez mérten támogatja a civil szervezetek munkáját, működését.

Gerendás községben a lakosság jelentős része vallásos, a katolikus és az evangélikus felekezethez tartoznak. A katolikus egyház az iskola, az óvoda, a szociális otthon működtetése által jelentős szerepet vállal a falu közéletében.

Törekszünk arra, hogy a szervezetekkel partneri viszonyt kialakítva a település életének egyre több szegmensébe vonjuk be azokat.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Gerendáson Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat működik, valamint Szlovák Nemzetiségi Egyesület is, mely elsősorban kulturális területen kapcsolódik a település életébe, hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet, gasztronómiai programokon mutatják be a szlovák specialitásokat,

folyamatban van egy szlovák hagyományőrző tájház létrehozása. A községben két templom található. A lakosság nagyobb része katolikus vallású. Az önkormányzat és az egyház kapcsolata együttműködése jó, az általános iskola és az óvoda egyházi fenntartású.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Gerendás község a közigazgatásban 2013. január 1-től végbemenő változások miatt közös hivatalt hozott létre Kétsoprony községgel. A közös hivatallal a kapcsolat jó, az együttműködés zavartalan.

Az önkormányzat az alábbi társulásokkal kötött megállapodást:

- Orosháza Kistérségi Többcélú Társulása
- Békéscsabai Kistérségi Társulás
- Közép-Békési Térség Ivóvízminőségjavító Önkormányzati Társulás
- Délkelet Alföldi Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Önkormányzati Társulás

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat érdekképviselőket is ellát, képviselik nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására. Tagjai között megtalálhatók a helyi esélyegyenlőségi célcsoportok tagjai. Támogatják az általános iskolában szlovák szakkör keretében tanuló diákokat tankönyvvel, munkafüzettel.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Helyi civil szervezetek előtt ismertek ezek a problémák, tevékenyen részt vettek a program alakításában is. Elsősorban a problémák feltárásában tudnak nagy segítséget nyújtani.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

Gerendás Község Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.gerendas.hu oldallal, melyen a községet érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP (2013-2018. és annak felülvizsgálata) és ezzel kapcsolatos valamennyi információ.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. Módszere részben az online, részben a személyes kapcsolattartás volt, mely az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a program tervezet véleményezésére koncentrált.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum a Gerendás község honlapjára is felkerül (www.gerendas.hu), mely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik a lakosok és így biztosított a folyamatos ellenőrzés is.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda – pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás megszervezése a védőnő, a család és gyermekjóléti szolgálat közreműködésével
	Rosszul összehangolt közösségi közlekedés	Kapcsolatfelvétel a MÁV és a Volán illetékes szakembereivel a vasúti és közúti közlekedés összehangolása érdekében
	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás, és a foglalkoztatásban való megmaradás	Tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről az érintettek részére. Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrálásra történő rábeszélés a további ellátások lehetősége érdekében, valamint a képzési lehetőségek megismerése. Cégek munkahely hirdetéseinek közzététele
Gyermekek	A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek aránya még mindig magas	Munkahelyteremtés, jövedelem növelése kiegészítő tevékenység felkutatásával, életviteli tanácsadás.
	A szülők általi negatív minta átörökítése – szocializációs hiányok	Komplex, kiscsoportos foglalkozások a szülők és gyermeke bevonásával.
	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Óvodától az iskoláig, vagyis a helyi oktatás-nevelés minden szintjén egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Idősek	Idősek számítástechnikai ismereteinek fejlesztése, a terület hiányosságainak megszüntetése	Érdeklődés felkeltése, képzés, technikai felszerelés biztosítása az érdeklődők számára
	Településünkön növekvő tendenciát mutat az idősek aránya, ezen belül az egyedül élő idősek aránya	Magányosság csökkentésére motiváció, bizalom kialakítása, aktivitást megőrző közösségi programok szervezése.
	Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztató az igénybe vehető támogatásokról
	Egészségügyi problémák, betegségek	Szűrővizsgálatok biztosítása, Prevenciók szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése

Nők	A nők munkaerő-piaci negatív megkülönböztetése	Munkáltatók motiválása. Tájékoztató előadások nők részére a negatív diszkrimináció visszautasítására.
	50 év feletti munkanélküliség	Tanácsadás a nők részére a probléma kezelésére; Munkaadók motiválása; Az ellátási formák feltételeinek ismertetése; Tájékoztató, felvilágosítás megadása az önkormányzati lehetőségekről: közfoglalkoztatásba történő bevonás
	Gyermeüket egyedül nevelő nők számára a kisiskolás korú gyermekek elhelyezésének hiányosságai	Helyzetelemzés után a megfelelő szakképzettséggel rendelkezők és társadalmi segítők bevonása, helyszín és technikai felszerelés biztosítása
	A nők nem beszélnek a problémáikról	Krízishelyzet időbeni felismerése, szakember, civilek, önkéntesek bevonása, bizalom felkeltése
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők közlekedésének hiányosságai	Kapcsolatfelvétel a MÁV és a Volán szakembereivel akadálymentesített járatok indításáról. Járdák és utak egyenletlenségeinek kijavítása.
	Az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100%-ot.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokba való eljutásukhoz, eljuttatásukhoz	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vehessenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése érdekében együttműködések kialakítása Rosszul összehangolt közösségi közlekedés Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás, és a	Család- és Gyermejköltségi Szolgálat helyi civil szervezetek Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya önkormányzat- Szociális Csoport MÁV szakemberi Volán szakemberei Polgármester Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya

	foglalkoztatásban való megmaradás	Önkormányzati ügyintéző Helyi foglalkoztatók
Gyermekek	A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek magas aránya A szülők általi negatív minta átöröklése Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Családgondozó, védőnő, jelzőrendszer tagjai, oktatási-nevelési intézmények vezetői, családorvos Képviselő-testület, Polgármester, Gyermekjóléti Szolgálat,
Idősek	Idősek számítástechnikai ismereteinek fejlesztése, a terület hiányosságainak megszüntetése Településünkön növekvő tendenciát mutat az idősek száma, azon belül az egyedül élő idősek száma Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma Egészségügyi problémák, betegségek	Önkormányzat – szociális ügyintéző Családgondozó Civil szervezetek Képzésekben közreműködők Háziorvos
Nők	50 év feletti munkanélküliség Gyermekeiket egyedül nevelő nők segítése A nők nem beszélnek a problémáikról	Munkaügyi Központ, egyéb képző intézmények, családgondozó, civil szervezetek, pszichológus és mentálhigiénés szakember Polgármester, családgondozó
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők közösségi közlekedésének hiányosságai Az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100 %-ot Az egészségügyi, prevenciószolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Civil szervezetek, Nyugdíjas Klub, háziorvos, védőnő, MÁV, Volán szakemberei, Polgármester,

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kitörési pontjait megkeressük.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nélkülözésének csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek környezetének védelmére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az esélyegyenlőség megteremtését a munkaerő-piacon.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi problémáinak enyhítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Pénzgazdálkodási hiányosságok, eladósodottság
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az adósságcsapdába került családok stabil anyagi helyzetbe kerüljenek. Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel Közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása, bevonása információk átadása, gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Érintett célcsoport, Család- és gyermekjóléti Szolgálat; önkormányzat – szociális ügyintéző; Felelős: polgármester
Partnerek	Életvezetési tanácsadó Banki szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 2019. június 30. hosszú távú cél: 2023. május 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége, - passzivitása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Rosszul összehangolt közösségi közlekedés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gerendás község közlekedés szempontjából zsáktelepülés, ez jelentős hátrány az álláskeresőknak /a diákoknak és az ingázóknak./
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Álláskereső /és diákok/ esélyeinek növelése a munkaerő-piacon Rövid távú: közlekedés hiányosságainak felmérése, probléma feltárás 6 hónap Középtávú: Megállapodás közösségi közlekedési cégekkel. 1 év Hosszú távú: Foglalkoztatottsági esélyek növelése a jobb közlekedés által 3 év.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Problémafeltárás helyi adatgyűjtéssel, adatok értékelése, Kapcsolatfelvétel MÁV és Volán szakmai vezetésével, megállapodás kötés
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai Felelős: Polgármester
Partnerek	MÁV és Volán szakmai vezetői,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél: 2019. március 31. Középtávú cél: 2019. december 31. Hosszú távú cél: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Összehangolt közösségi közlekedés megléte – kérdőív segítségével
Kockázatok és csökkentésük eszközei	MÁV, Volán elzárkózása a probléma elől
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, kapcsolati tőke
Intézkedés címe:	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok, a foglalkoztatáshoz jutás, és a foglalkoztatásban való megmaradás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az álláskeresők közül magas a tartós munkanélküliek aránya (17%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A tartósan munkanélküli emberek visszavezetése az elsődleges munkaerőpiacra Határidők: folyamatos
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, képző központokkal
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai, Felelős: Polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ Képző- átképző intézmények Foglalkoztatók - cégek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél: 2019. szeptember 30. Középtávú cél: 2021. március 31. Hosszú távú cél: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Közfoglalkoztatottak számának csökkenése, regisztrált munkanélküliek számának csökkenése Határidők: folyamatos

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, ellenállás a munkanélküliek részéről
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, kapcsolati tőke
Intézkedés címe:	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek aránya még mindig magas
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma az összes gyermeklétszámhoz viszonyítva.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése. Rövidtávú cél: életviteli tanácsadás Középtávú cél: jövedelemkiegészítő tevékenységek feltárása Hosszú távú cél: gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Életviteli tanácsadás. Jövedelem kiegészítő tevékenységek felkutatása Munkahelyteremtés
Résztvevők és felelős	Résztvevők: célcsoport tagjai, gyermekjóléti szolgálat munkatársa Felelős: polgármester
Partnerek	Gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú cél: 2019. szeptember 1. Középtávú cél: 2021. június 30. Hosszú távú cél: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyermekvédelmi kedvezményezett adataiban beállt változás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek érdektelensége Nem sikerül foglalkoztatót találni a kiegészítő jövedelem megszerzéséhez Nem sikerül a munkahelyteremtés
Szükséges erőforrások	humán erőforrás pályázati forrás
Intézkedés címe:	Komplex foglalkozások a gyermekeknek és szüleiknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülők általi negatív minta átörökítése-szociális hiányok, közös családi programok hiánya

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása, bevonása gyakorlati útmutatás szükség szerint egyéni és családterápia
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Család- és Gyermejjóléti Szolgálat helyi civil szervezetek önkormányzat- szociális ügyintéző Felelős: polgármester
Partnerek	az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 2019. március 31. közép- és hosszú távú cél: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások fotó dokumentációk
Kockázatok és csökkentésük eszközei	passzivitás mindkét fél részéről hiányzások
Szükséges erőforrások	humán erőforrás pályázati forrás,
Intézkedés címe:	Óvodától az iskoláig - egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonakozó ismeretek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel, pályázatok figyelése közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása programok, előadások szervezése gyakorlati útmutatás, akár otthoni környezetben lehetőség szerint életmód tábor
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat helyi civil szervezetek önkormányzat- Szociális ügyintéző

	Felelős: polgármester
Partnerek	az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 2019. június 30. közép- és hosszú távú cél: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások fotók
Kockázatok és csökkentésük eszközei	passzivitás mindkét fél részéről hiányzások
Szükséges erőforrások	humán erőforrás pályázati forrás
Intézkedés címe:	Nők 50 felett
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	50 év feletti nők között magasabb a munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A munkanélküliek arányának csökkentése rövid távú cél: kapcsolatfelvétel az érintett célcsoporttal, lehetőségek felmérése közép- és hosszú távú cél: folyamatosan csökkenjen az 50 év feletti munkanélküli nők aránya
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, információgyűjtés, csoport motiválása, képzési lehetőségek felkutatása
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai, munkáltatók Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi központ, foglalkoztatók, képzési központok, képviselő-testület
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél: 2019. november 30. Közép- és hosszú távú cél: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	50 év feletti álláskereső nők száma csökken,

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváció hiánya, érdektelenség a célcsoport részéről
Szükséges erőforrások	humán erőforrás pályázati forrás

Intézkedés címe:	Gyermeüket egyedül nevelő nők segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermeüket egyedül nevelő nők számára a kisiskolás korú gyermekek elhelyezésének hiányosságai az iskolai szünidőben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Csonka családok megélhetési esélyeinek növelése. Rövid távú cél: a nyári szünidő időtartamára biztosítani a gyermekek biztonságos elhelyezését Közép- és hosszú távú cél: fokozatosan valamennyi iskolai szünidőre biztosítani a biztonságos elhelyezését a gyermekeknek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, igényfelmérés, helyszín meghatározása, a költségek megtervezése, szakképzett munkaerő létszámának meghatározása, civil szervezetek, társadalmi segítők bevonása a szolgáltatás biztosítása érdekében
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai, intézményvezetők, Felelős: Polgármester
Partnerek	Civil szervezetek, szakmai szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2019. június 30. Középtávú: 2021. június 30. Hosszú távú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Álláskereső nők számának csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány szakember hiány motiválatlanság
Szükséges erőforrások	Költségvetési forrás Szakember biztosítása Helyszín biztosítása Civil szervezetek humán erőforrásai
Intézkedés címe:	A nők nem beszélnek problémáikról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Eltitkolt családon belüli erőszak
Célok - Általános	Merjenek beszélni a nők az Őket ért családon belüli erőszakról, ezáltal egymást segíthetik.

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a nők tájékozottak legyenek a segítség igénybevételi lehetőségekről Középtávú cél: felvilágosító tájékoztatókon minél többen vegyenek részt Hosszú távú cél: a megelőzés és kockázat csökkentése a családon belüli erőszaknak
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	jelzőrendszer működtetése tájékoztatás a segítség lehetőségeiről ingyenesen hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele
Résztvevők és felelős	Résztvevők: nők Felelős: jegyző
Partnerek	Önkormányzat Körzeti megbízott Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: 2019. június 30. Középtáv: 2020. december 31. Hosszú táv: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	megküldött tájékoztató anyagok előadások, tájékoztatások és az azokon résztvevők tapasztalati adatok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, félelem a családon belüli megtorlástól
Szükséges erőforrások	humán erőforrás
Intézkedés címe:	Számítógépre fel!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Helyi adatgyűjtés során tapasztaltuk, hogy még mindig alacsony az idők informatikai jártassága
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Idősek számítástechnikai ismereteinek fejlesztése, a terület hiányosságainak megszüntetése. Rövid távú: érdeklődés felkeltése Középtávú: Felhasználói szintű számítógépes ismeretek elsajátítása legalább 15 fő részére Hosszú távú: Az idők részéről valamennyi jelentkező számára biztosítani a számítástechnikai ismeretek elsajátítását.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Érdeklődés felkeltése, a képzések feltételeinek megteremtése – tárgyi, személyi képzések elindítása internet klub létrehozása

Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai, informatikai szakember, Felelős: Polgármester
Partnerek	Helyi Nyugdíjas Egyesület Képzést lebonyolító intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2019. május 31. Középtávú: 2020. december 31. Hosszú távú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A településen számítógépet használó idős emberek száma nő – ezzel párhuzamosan nő az internet előfizetések száma Rövid távú: szintfelmérés, csoportba sorolás Közép távú: Alapfokú informatikai ismeretek elsajátítása Hosszú távú: Internethasználat mindennapi kapcsolattartást segítő alkalmazása, mely segítségével az idősök elszigeteltsége csökken, a településtől távol élő családtagjaikkal való kapcsolattartása javul
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érdeklődés felkeltésének sikertelensége Pályázati forrás hiánya Költségvetési forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Költségvetési erőforrás elkülönítése Helyszín, eszközök az oktatás megvalósításához humán erőforrás
Intézkedés címe:	Nyissunk a Világra!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településünkön növekvő tendenciát mutat az egyedül élő idősök száma, akikre jellemző az elmagányosodás, a bizalom hiánya, a közösségi életben való aktivitás hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A magányosság csökkentésére motiválni az idősöket elsősorban közösségi programok segítségével. rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, igény szerint újabb közösségek létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	intézkedésbe bevonni kívánt idősök felkutatása, igény felmérés közösségépítés, közösségi tér létrehozása programok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat helyi civil szervezetek: pl. Nyugdíjas Egyesület Felelős: Polgármester
Partnerek	az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. egyházak)
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 2019. június 30. közép- és hosszú távú cél: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	passzivitás hiányzások egészségi állapot romlása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás pályázati forrás
Intézkedés címe:	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az alacsony jövedelemmel rendelkező idősek ismerjék meg az igénybe vehető támogatások körét. rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, további igény felmérés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	intézkedésbe bevonni kívánt idősek felkutatása, igény felmérés előadók, szakemberek feltérképezése szervezés
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat helyi civilszervezetek: pl. Nyugdíjas Egyesület Felelős: Polgármester
Partnerek	az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. egyházak, megyei intézmények, Járási Hivatal)
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 2019. június 30. · közép- és hosszú távú cél: 2023. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	támogatásban részesülők száma meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások fotók
Kockázatok és csökkentésük eszközei	passzivitás hiányzások egészségi állapot romlása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás pályázati forrás
Intézkedés címe:	<i>Egészségügyi problémák, betegségek</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A célcsoport tekintetében sem jellemző az egészségtudatos magatartás.
Célok - Általános megfogalmazás és	Rövidtávú cél: tájékoztató rendezvények, anyagok, szórólapok Középtávú cél: Prevenációs szemlélet erősítése Hosszú távú cél: Egészségtudatos életmód

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel célcsoporttal információgyűjtés szűrővizsgálatok szervezése a helyben meg nem valósítható szűrővizsgálatokhoz jutás érdekében személyek szállítása a célhelyre
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai, házi orvos védőnő Felelős: Polgármester
Partnerek	Szűrővizsgálatokat végzők
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú : 2019. március 31. Közép távú: 2021. június 30. Hosszú távú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	szóróanyagok rendezvények dokumentációi, programleírások megjelentek számáról nyilvántartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség bizalmatlanság a vizsgálatok szükségességének vonatkozásában
Szükséges erőforrások	Rendezvények, tájékoztató előadások helyszínének biztosítása Humán erőforrás költségvetési forrás
Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők közösségi közlekedésének hiányosságai
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mozgásában korlátozott, és fogyatékkal élő személyek közlekedése akadályba ütközik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentes tömegközlekedési eszközökön megvalósuló közösségi közlekedés, a települési utak egyenletlenségeinek helyreállítása. Rövid távú cél: helyzetfelmérés, kapcsolatfelvétel a tömegközlekedést biztosító céggel Közép távú cél: Akadálymentesített buszjáratok indítása, az egyenletlen utak 50 %-ában a hibák javítása Hosszú távú cél: A település valamennyi útjait használni tudják a fogyatékos személyek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés a járdák, utak állapotáról információgyűjtés a menetrend szerint közlekedő autóbuszok akadálymentesítettségéről kapcsolatfelvétel a Volán szakembereivel Javítási munkálatok elvégzése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Célcsoport tagjai, önkormányzat,

	vállalkozók, Volán Felelős: polgármester
Partnerek	Társadalmi segítők, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: 2019. szeptember 30. Középtáv: 2022. június 30. Hosszú táv: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kijavított utak, járdák hossza Akadálymentesített buszjáratok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány pályázati lehetőségek hiánya A Volánnak nem állnak rendelkezésre az akadálymentesített buszok
Szükséges erőforrások	Költségvetési forrás Pályázati lehetőségek humán erőforrás

Intézkedés címe:	<i>Akadálymentesített település!</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen található középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszínként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése teljes mértékben nem megvalósított
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentes település Rövidtávú cél: Települési szintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése Középtávú cél: Magánszektor érzékenyítése az akadálymentesség témájában, civil szervezetek bevonása Hosszú távú cél: Települési szolgáltatások és egyéb humán szolgáltatások komplex akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	információgyűjtés – akadálymentesítettség felmérése komplex tervezési folyamat a felhasználók és a szolgáltatói oldal bevonásával pályázati források felkutatása
Résztvevők és felelős	Résztvevők: jegyző önkormányzati hivatal munkatársai Felelős: polgármester
Partnerek	Pályázatokat kiíró szervezetek Térségi szervezetek Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: 2019. szeptember 30. Középtáv: 2021. december 31. Hosszú táv: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Akadálymentesítés kapcsán tett intézkedések száma Komplex akadálymentesített épületek száma

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőség hiánya Forrás hiány
Szükséges erőforrások	költségvetési forrás elkülönítése, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Prevenációs szolgáltatások - szűrőprogramok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi prevenációs szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élő személyek minél nagyobb számban vegyék igénybe a szűrővizsgálatokat. Rövidtávú cél: Helyzetelemzés, igényfelmérés Középtávú cél: A helyben megvalósítható szűrővizsgálatokat a célcsoport tagjai is vegyék igénybe Hosszú távú cél: Az intézményi környezetben igénybe vehető szűrővizsgálatokra való eljutás megvalósulhasson
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	információgyűjtés – akadálymentesítettség felmérése szűrővizsgálatok tervezése, felkutatása pályázati források felkutatása
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport vizsgálatokat végző szakdolgozók Felelős: polgármester
Partnerek	Pályázatokat kiíró szervezetek Térségi egészségügyi szervezetek Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: 2019. szeptember 30. Középtáv: 2021. december 31. Hosszú táv: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Helyben megvalósuló szűrővizsgálatokon megjelent fogyatékos személyek száma Területi egészségügyi intézménybe prevenációs vizsgálatok céljára szállított fogyatékos személyek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintett célcsoport érdektelensége Pályázati lehetőség hiánya Forrás hiány Együttműködés hiánya az egészségügyi szolgáltatók részéről
Szükséges erőforrások	költségvetési forrás elkülönítése, pályázati forrás humán erőforrás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Rosszul összehangolt közösségi közlekedés	Gerendás község közlekedés szempontjából zsáktelepülés	Álláskeresők /és diákok/ esélyeinek növelése a munkaerő-piacon Rövid távú: közlekedés hiányosságainak felmérése, probléma feltárás 6 hónap Középtávú: Megállapodás közösségi közlekedési cégekkel. 1 év Hosszú távú: Foglalkoztatottsági esélyek növelése a jobb közlekedés által 3 év	Nemzeti társadalmi felzárkóztatási stratégia	Problémafeltárás helyi adatgyűjtéssel, adatok értékelése, Kapcsolatfelvétel MÁV és Volán szakmai vezetésével, megállapodás kötés	polgármester	2021.06.30.	Összehangolt közösségi közlekedés megléte – kérdőív segítségével	Humán erőforrás, kapcsolati tőke	Folyamatos kapcsolattartás a Volánnal, a menetrendek felülvizsgálata
2	Pénzgazdálkodási hiányosságok, eladósodottság	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok	Az adósságcsapdába került családok stabil anyagi helyzetbe kerüljenek.	Nemzeti társadalmi felzárkóztatási stratégia	intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása, bevonása információk átadása, gyakorlati útmutatás	polgármester	2023.05.31.	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek	Humán erőforrás	folyamatos, következetes ellenőrzés a családok számára ellenőrizhető fogyasztók
3	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok, a foglalkoztatáshoz jutás, és a foglalkoztatásban való megmaradás	Az álláskeresők közül magas a tartós munkanélküliek aránya (17%)	A tartósan munkanélküli emberek visszavezetése az elsődleges munkaerőpiacra	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Információgyűjtés, kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, képző központokkal	Polgármester	2023.06.30.	Közfoglalkoztatottak számának csökkenése, regisztrált munkanélküliek számának csökkenése	Humán erőforrás, kapcsolati tőke	folyamatos tevékenységgel biztosítható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nagy	A településen nagyon magas a gyermekvédelmi kedvezményben	Gyermekevédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése.	47/2007.(V.31) "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia	Életviteli tanácsadás. Jövedelem kiegészítő tevékenységek felkutatása Munkahelyteremtés	polgármester	2023.06.30.	Gyermekevédelmi kedvezményezettek adataiban beállt változás	humán erőforrás, pályázati forrás	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	aránya	részesülők száma az összes gyermeklétszámhoz képest.	Rövidtávú cél: életviteli tanácsadás Középtávú cél: jövedelemkiegészítő tevékenységek feltárása Hosszú távú cél: gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése.	Költségvetési koncepció						
2	Komplex foglalkozások a gyermekeknek és szüleiknek	A szülők általi negatív minta átöröklítése-szociális hiányok, közös családi programok hiánya	rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése	47/2007.(V.31) "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia	intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása, bevonása gyakorlati útmutatás szükség szerint egyéni és családterápia	polgármester	2023.06.30.	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások fotó dokumentációk	humán erőforrás pályázati forrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható
3	Óvodától az iskoláig - egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel, pályázatok figyelése közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése	47/2007.(V.31) "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia	intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása programok, előadások szervezése gyakorlati útmutatás, akár otthoni környezetben lehetőség szerint életmód tábor	polgármester	2023.06.30.	meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások fotók	humán erőforrás pályázati forrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Gyermekek egyedül nevelő nők segítése	Gyermekek egyedül nevelő nők számára a kisiskolás korú gyermekek elhelyezésének	Csonka családok megélhetési esélyeinek növelése. Rövid távú cél: a nyári szünidő időtartamára	Nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia	Információgyűjtés, igényfelmérés, helyszín meghatározása, a költségek megtervezése, szakképzett munkaerő	polgármester	2023.06.30.	Az álláskereső nők számának csökkenése statisztikai adatok alapján	Költségvetési forrás Szakember biztosítása Helyszín biztosítása Civil	folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		hiányosságai az iskolai szünidőben	biztosítani a gyermekek biztonságos elhelyezését Közép- és hosszú távú cél: fokozatosan valamennyi iskolai szünidőre biztosítani a biztonságos elhelyezését a gyermekeknek		létszámának meghatározása, civil szervezetek, társadalmi segítők bevonása a szolgáltatás biztosítása érdekében				szervezetek humán erőforrásai	
2	Nők 50 felett	50 év feletti nők között magasabb a munkanélküliek aránya	A munkanélküliek arányának csökkentése rövid távú cél: kapcsolatfelvétel az érintett célcsoporttal, lehetőségek felmérése közép- és hosszú távú cél: folyamatosan csökkenjen az 50 év feletti munkanélküli nők aránya	A nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia	Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, információgyűjtés, csoport motiválása, képzési lehetőségek felkutatása	polgármester	2023.06.30.	50 év feletti álláskereső nők száma csökken,	humán erőforrás pályázati forrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható
3	A nők nem beszélnek problémáikról	Eltitkolt családon belüli erőszak	Merjenek beszélni a nők az Őket ért családon belüli erőszakról, ezáltal egymást segíthetik. Rövid távú cél: a nők tájékozottak legyenek a segítség igénybevételi lehetőségekről Középtávú cél: felvilágosító tájékoztatókon minél többen vegyenek részt Hosszú távú cél: a	Büntető törvénykönyv Egyenlő bánásmódról szóló törvény	jelzőrendszer működtetése tájékoztatás a segítség lehetőségeiről ingyenesen hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele	jegyző	2023.06.30.	megküldött tájékoztató anyagok előadások, tájékoztatások és az azokon résztvevők tapasztalati adatok	humán erőforrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			megelőzés és kockázat csökkentése a családon belüli erőszaknak							
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Számítógépre fel!	Helyi adatgyűjtés során tapasztaltuk, hogy még mindig alacsony az idősek informatikai jártassága	Idősek számítástechnikai ismereteinek fejlesztése, a terület hiányosságainak megszüntetése. Rövid távú: érdeklődés felkeltése Középtávú: Felhasználói szintű számítógépes ismeretek elsajátítása legalább 15 fő részére Hosszú távú: Az idősek részéről valamennyi jelentkező számára biztosítani a számítástechnikai ismeretek elsajátítását.	Időügyi Nemzeti Stratégia 2009-2034	Érdeklődés felkeltése, a képzések feltételeinek megteremtése – tárgyi, személyi képzések elindítása internet klub létrehozása	polgármester	2023.06.30.	A településen számítógépet használó időskorú emberek száma nő – ezzel párhuzamosan nő az internet előfizetések száma Rövid távú: szintfelmérés, csoportba sorolás Közép távú: Alapfokú informatikai ismeretek elsajátítása Hosszú távú: Internethasználat mindennapi kapcsolattartást segítő alkalmazása, mely segítségével az idősek elszigeteltsége csökken, a településtől távol élő családtagjaikkal való kapcsolattartása javul	Költségvetési erőforrás elkülönítése Helyszín, eszközök az oktatás megvalósításához humán erőforrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Nyissunk a Világra!	Településünkön növekvő tendenciát	A magányosság csökkentésére	Időügyi Nemzeti Stratégia 2009-	intézkedésbe bevonni kívánt idősek felkutatása,	polgármester	2023.06.30.	meghívók, levelek, értesítő e-mailek	humán erőforrás pályázati forrás	folyamatos tevékenységgel

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		mutat az egyedül élő idősök száma, akikre jellemző az elmagányosodás, a bizalom hiánya, a közösségi életben való aktivitás hiánya	motiválni az időseket elsősorban közösségi programok segítségével. rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, igény szerint újabb közösségek létrehozása	2034	igény felmérés közösségépítés, közösségi tér létrehozása programok szervezése			jelenléti ívek program leírások		biztosítható
3	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról	Jelentős az idősök körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Az alacsony jövedelemmel rendelkező idősök ismerjék meg az igénybe vehető támogatások körét. rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, további igény felmérés	1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról Helyi szociális rendelet	intézkedésbe bevonni kívánt idősök felkutatása, igény felmérés előadók, szakemberek feltérképezése szervezés	polgármester	2023.06.30.	támogatásban részesülők száma meghívók, levelek, értesítő e-mailek jelenléti ívek program leírások fotók	humán erőforrás pályázati forrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható
4	Egészségügyi problémák, betegségek	A célcsoport tekintetében sem jellemző az egészségtudatos magatartás.	Rövidtávú cél: tájékoztató rendezvények, anyagok, szórólapok Középtávú cél: Prevenációs szemlélet erősítése Hosszú távú cél: Egészségtudatos életmód	Időügyi Nemzeti Stratégia 2009-2034	Kapcsolatfelvétel célcsoporttal információgyűjtés szűrővizsgálatok szervezése a helyben meg nem valósítható szűrővizsgálatokhoz jutás érdekében személyek szállítása a célhelyre	polgármester	2023.06.30.	szóróanyagok rendezvények dokumentációi, programleírások megjelentek számáról nyilvántartás	Rendezvények, tájékoztató előadások helyszínének biztosítása Humán erőforrás költségvetési forrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Fogyatékkal élők	A mozgásában	Akadálymentes	Európai	Információgyűjtés a	polgármester	2023.06.30.	Kijavított utak,	Költségvetési	folyamatos
---	------------------	--------------	---------------	---------	---------------------	--------------	-------------	------------------	---------------	------------

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	közösségi közlekedésének hiányosságai	korlátozott, és fogyatékkal élő személyek közlekedése akadályba ütközik	tömegközlekedési eszközökön megvalósuló közösségi közlekedés, a települési utak egyenletlenségeinek helyreállítása. Rövid távú cél: helyzetfelmérés, kapcsolatfelvétel a tömegközlekedést biztosító céggel Közép távú cél: Akadálymentesített buszjáratok indítása, az egyenletlen utak 50 %-ában a hibák javítása Hosszú távú cél: A település valamennyi útjait használni tudják a fogyatékos személyek	Fogyatékosügy Stratégia 2010-2020	járdák, utak állapotáról információgyűjtés a menetrend szerint közlekedő autóbuszok akadálymentesítettségéről kapcsolatfelvétel a Volán szakembereivel Javítási munkálatok elvégzése			járdák hossza Akadálymentesített buszjáratok száma	forrás Pályázati lehetőségek humán erőforrás	tevékenységgel biztosítható
2	Akadálymentesített település!	A településen található középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése teljes mértékben nem megvalósított	Akadálymentes település Rövidtávú cél: Települési szintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése Középtávú cél: Magánszektor érzékenyítése az akadálymentesség témájában, civil szervezetek bevonása Hosszú távú cél: Települési szolgáltatások és egyéb humán	Európai Fogyatékosügy Stratégia 2010-2020	információgyűjtés – akadálymentesítettség felmérése komplex tervezési folyamat a felhasználók és a szolgáltatói oldal bevonásával pályázati források felkutatása	polgármester	2023.06.30.	Akadálymentesítés kapcsán tett intézkedések száma Komplex akadálymentesített épületek száma	költségvetési forrás elkülönítése, pályázati forrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			szolgáltatások komplex akadálymentesítése							
3	Prevenációs szolgáltatások - szűrőprogramok	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	A fogyatékkal élő személyek minél nagyobb számban vegyék igénybe a szűrővizsgálatokat. Rövidtávú cél: Helyzetelemzés, igényfelmérés Középtávú cél: A helyben megvalósítható szűrővizsgálatokat a célcsoport tagjai is vegyék igénybe Hosszútávú cél: Az intézményi környezetben igénybe vehető szűrővizsgálatokra való eljutás megvalósulhasson	Európai fogyatékosügyei stratégia 2010-2020	információgyűjtés – akadálymentesítettség felmérése szűrővizsgálatok tervezése, felkutatása pályázati források felkutatása	polgármester	2023.06.30.	Helyben megvalósuló szűrővizsgálatokon megjelent fogyatékos személyek száma Területi egészségügyi intézménybe prevenciók vizsgálatok céljára szállított fogyatékos személyek száma	költségvetési forrás elkülönítése, pályázati forrás humán erőforrás	folyamatos tevékenységgel biztosítható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkor polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Gerendás község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Gerendás község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Gerendás Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	1 330	
2014	1 289	97%
2015	1 272	99%
2016	1 253	99%
2017	1 270	101%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	681	627	1 308	52,06%	47,94%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			32	2,45%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	71	78	149	5,43%	5,96%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	16	18	34	1,22%	1,38%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	327	366	693	25,00%	27,98%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	60	58	118	4,59%	4,43%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	207	107	314	15,83%	8,18%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	16	#ÉRTÉK!
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	14	10	-4
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	12	14	2
Összesen	26	40	14
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok			

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	327	158	206,96%
2014	323	160	201,88%
2015	323	153	211,11%
2016	314	149	210,74%
2017	325	139	233,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	424	463	887	26,00	6,1%	34,00	7,3%	60	6,8%
2014	412	456	868	25,00	6,1%	26,00	5,7%	51	5,9%
2015	405	451	856	14,00	3,5%	17,00	3,8%	31	3,6%
2016	403	442	845	13,00	3,2%	14,00	3,2%	27	3,2%
2017	596	535	1 131	12,00	2,0%	17,00	3,2%	29	2,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		60	51,25	31,25	27,25	22,25
20 év alatti (TS 1002)	Fő	2,25	1,75	0,50	0,25	0,50
	%	3,8%	3,4%	1,6%	0,9%	2,2%
20-24 év (TS 1003)	Fő	8,00	8,50	4,75	4,00	4,75
	%	13,3%	16,6%	15,2%	14,7%	21,3%
25-29 év (TS 1004)	Fő	3,00	4,25	1,50	1,75	1,50
	%	5,0%	8,3%	4,8%	6,4%	6,7%
30-34 év (TS 1005)	Fő	3,50	2,50	2,25	2,00	1,00
	%	5,8%	4,9%	7,2%	7,3%	4,5%
35-39 év (TS 1006)	Fő	9,25	4,25	1,50	1,50	0,25
	%	15,4%	8,3%	4,8%	5,5%	1,1%
40-44 év (TS 1007)	Fő	7,50	8,50	4,25	4,25	1,25
	%	12,5%	16,6%	13,6%	15,6%	5,6%
45-49 év (TS 1008)	Fő	9,75	5,25	3,75	3,25	3,75
	%	16,3%	10,2%	12,0%	11,9%	16,9%
50-54 év (TS 1009)	Fő	5,50	4,75	5,25	3,25	2,50
	%	9,2%	9,3%	16,8%	11,9%	11,2%
55-59 év (TS 1010)	Fő	10,50	9,25	5,50	3,75	3,50
	%	17,5%	18,0%	17,6%	13,8%	15,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0,75	2,25	2,00	3,25	3,25
	%	1,3%	4,4%	6,4%	11,9%	14,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	25,00	35,00	60	6	10	16	24,0%	28,6%	26,7%
2014	25,00	26,00	51	4	4	8	16,0%	15,4%	15,7%
2015	14,00	17,00	31	1	3	4	7,1%	17,6%	12,9%
2016	13,00	14,00	27	3	5	8	23,1%	35,7%	29,6%
2017	13,00	17,00	30	2	3	5	15,4%	17,6%	16,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	75,4%	83,0%	24,6%	17,0%
2011	87,2%	94,1%	12,8%	5,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	60	0,50	0,8%	23,25	38,8%	36,25	60,4%
2014	51	0,75	1,5%	20,25	39,5%	30,25	59,0%
2015	31	0,50	1,6%	14,00	44,8%	16,75	53,6%
2016	27	0,25	0,9%	11,50	42,2%	15,50	56,9%
2017	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	11,00	#ÉRTÉK!	18,50	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2013	n.a.		#ÉRTÉK!
2014	n.a.		#ÉRTÉK!
2015	n.a.		#ÉRTÉK!
2016	n.a.		#ÉRTÉK!
2017	n.a.		#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁK)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú iskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2013	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2014	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2015	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2016	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2017	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	887	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	868	1,25	0,1%
2015	856	3,50	0,4%
2016	845	2,75	0,3%
2017	1 131	3,50	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	60,00	9,00	15,0%
2014	45,75	5,50	12,0%
2015	31,25	6,00	19,2%
2016	29,75	4,25	14,3%
2017	29,50	5,75	19,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	16,75	1,89%	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	7,00	0,81%	1,25	2,73%
2015	4,75	0,55%	3,50	11,20%
2016	9,00	1,07%	2,75	9,24%
2017	6,66	0,59%	2,66	9,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	682	0	0	0	0	0	0	0
2014	682	0	0	0	0	0	0	0
2015	682	0	0	0	0	0	0	0
2016	682	0	0	0	0	0	0	0
2017	682	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	72	n.a.
2014	73	n.a.
2015	73	n.a.
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	49
2014	43
2015	46
2016	41
2017	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2013	5	0	5
2014	4	0	4
2015	3	0	3
2016	2	0	2
2017	2	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások				
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	50	36	14	10,2
2014	32	35	-3	-2,22
2015	30	33	-3	-2,25
2016	23	34	-11	-8,41
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	0	45
2014	0	56
2015	0	58
2016	1	21
2017	0	27
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	79
2014	69
2015	60
2016	56
2017	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	1	169
2014	1	155
2015	1	147
2016	1	140
2017	1	127

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	9648	0	n.a.	0
2014	0	9251	0	n.a.	0
2015	0	9640	0	n.a.	0
2016	0	9654	0	n.a.	0
2017	0	9971	0	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	
Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0
Forrás: TelR, KSH Tstar, Intézményi	

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00-16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.01.-08.31.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0
Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben (TS 2501)
2013	37	2	50	1	31	0
2014	36	2	50	1	30	0
2015	31	1	50	1	27	0
2016	33	1	50	1	27	0
2017	36	1	50	1	27	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	44	46	90	34	37,8%
2013/2014	37	48	85	32	37,6%
2014/2015	36	41	77	24	31,2%
2015/2016	31	45	76	29	38,2%
2016/2017	31	44	75	32	42,7%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	0	8	1
2013/2014	0	8	1
2014/2015	0	8	1
2015/2016	0	8	1
2016/2017	0	8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)			
	Fő			
2012/2013	9			
2013/2014	10			
2014/2015	15			
2015/2016	11			
2016/2017	10			

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	9	30	-21
2014	6	31	-25
2015	9	22	-13
2016	6	23	-17
2017	4	26	-22

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	463	424	428	398	34	26
2014	456	412	430	387	26	25
2015	451	405	434	391	17	14
2016	442	403	428	390	14	13
2017	535	596	518	583	17	13

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	20	20
2014	1	18	18
2015	1	20	20
2016	1	22	22
2017	1	20	20

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	180	314	494
2014	164	302	466
2015	152	292	444
2016	157	282	439
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	60	11	19%	16	8	50%
2014	51	12	23%	8	10	125%
2015	31	8	24%	4	7	175%
2016	27	7	26%	8	5	63%
2017	29	7	23%	5	4	80%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	327	15	5%
2014	323	15	5%
2015	323	15	5%
2016	314	15	5%
2017	n.a.	15	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	n.a.
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (Ieltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	1	5 548	0	1
2014	1	5 548	0	1
2015	1	5 548	0	1
2016	1	5 548	0	1
2017	1	5 548	0	1

Forrás: TEIR

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	36	65
2014	32	65
2015	25	61
2016	24	57
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

